

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

2000. SZEPTEMBER

Köszöntjük az új köztársasági
elnököt!

MÁDL

FERENC

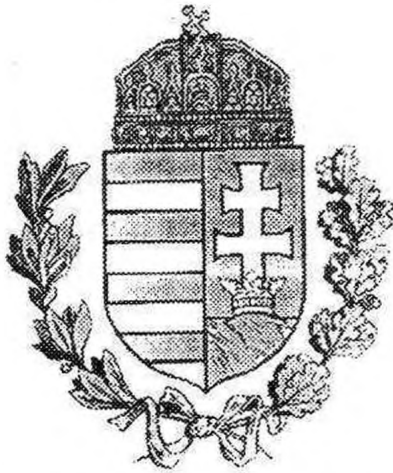
Az önkormányzat nevében Tóth István, Tura polgármestere személyesen gratulált és kívánt erőt-egészséget Mádli Ferencnek a vállalt szolgálat ellátásához.

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Egy éve "működik" a hulladéklerakó ☼ Az iskolakezdés nehézségei
Kis Komédiások Öregerdőn ☼ Szent István ünnepe az ezredvégen
Tura Posztumus Dízspolgára: Kovács László ☼ Beszélgetés Dr. Varga Mariannával
Jubileumi Búcsú ☼ Szerencsétlenség a Szerencsekerékkel ☼ Vélemény a monográfiáról

MÁDL FERENC

akadémikus, jogászprofesszor
az új köztársasági elnök

A Parlament 2000. június 6-án választotta meg köztársasági elnökké és augusztus 4-én iktatták be az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának tanszékvezető professzorát, az európai jog, a nemzetközi magánjog és a nemzetközi kereskedelmi jog határainkon túl is jól ismert szakértőjét.

Az új köztársasági elnök megválasztását követően a Parlamentben mondott beszédében megfogalmazta hitvallását. A jogtudós tisztán látja és morálisan „érzi” új feladatkörét. Soha nem volt egyetlen pártnak sem tagja, nem esik nehezére, hogy pártpolitikai ügyekben elfogulatlanul mondjon véle-

ményt. Olyan ember, aki komolyan veszi a rábízott feladatokat, és lelkiismeretesen mindent megtesz azért, hogy „a dolgok jól menjenek”. Reméljük lesz ereje eleget tenni a pusztán protokolláris kötelezettségeknek is, mely a magafajta független értelmiséginek nem könnyű. Biztosan nehéz lesz számára megváltoztatni eddigi életét, melynek középpontjában az egyetemi oktatás és a család állt.

Így beszél szüleiéről, a családról: *„Mindent a szüleimnek köszönhetek. Emberi tartásukkal, erkölcsi, vallási értékrendjükkel, szorgalmukkal, megfélelbezheteretlen emberi kultúrájukkal olyan indítást adtak nekünk, gyermekeknek, amely meghatározta életünket. Hatan voltunk testvérek, három fiú, három lány. A Veszprém megyei Bándon éltünk. Szüleim egyszerű földművesek voltak, akik óriási szorgalommal és munkabírással arra törekedtek, hogy mi, gyermekek náluk jobb körülmények közé kerülhessünk. Édesanyjáról mindig a tisztaság jut eszembe, a makulátlan lelkiség, amely kivetült a környezetre is.”*

„Belülről, a szülői, családi útavalóbból, az iskolától és mindenkitől, aki csak tanított bennünket, sarjadt az az erő, amely alkotmányos eszméinket és egyéni hitvallásunkat meghatározza. Úgy hívják ezeket, hogy egyéni méltóság és szabadság, tulajdonszabadság, gazdasági szabadság és államilag, közösségekben szervezett szolidaritás, felelősség magunkért és másokért, haza és nemzet, nemzeti elkötelezettség és európai örökség, demokrácia és emberi jogok, szabadelvűség és a másik jogainak tisztelete, szuverenitás és nemzetközi együttműködés, a kereszténység és a mindenkire kiterjedő ököméne erkölcsi és kulturális hagyományai, a harcok humanizmus, ahogy Thomas Mann nevezte, amely képes kiállni elveiért, nehogy belebukjon saját gyengeségébe.”

Mindig fontosnak tartotta a szociális elkötelezettséget, a szegényekkel való szolidaritást, a demokrácia, a jogállamiság érdekeit. Azok közé tartozik, akik közéleti tevékenysége során hitet tettek amellett, hogy politika és etika egymástól el nem választható. Minden túlzás nélkül kijelenthetjük, hogy országunk legmagasabb közjogi méltóságára a legalkalmasabb állampolgára került. Szakmai felkészültsége, emberi tartása tiszteletet ébreszt minden jó szándékú emberben; személye alkalmas arra, hogy kifejezze a nemzet egységét.

A professzor úr többször járt Turán, először 1996. április 13-án, amikor előadást tartott a turai Általános Iskolában, utoljára 1998. november 22-én, Szent Cecília ünnepén, az egyházzenei hangversenyen a Római Katolikus Templomban. Az iskolában és a templomban.

A június 24-25-i Turai Millenniumi napoknak ő volt a fővédnöke, bár a közbejött feladatok miatt személyesen nem tudott eljönni. Reméljük a köztársaság új elnökeként, mint a turaiak régi ismerőse látogat el községünkbe.

Kuti József

EMLÉKEZ(Z)ÜNK

szeptember 30.:
Önkormányzati Nap

Nagy történelmi évfordulóink mellett (1000 éves államiságunk, 2000 éves kereszténység) egy jóval kisebb léptékű, de nagyon fontos évfordulót köszönhetünk 2000. szeptember 30-án. Ez az évforduló pedig a ma élő emberek többségének, de különösen a kistelepülések közösségeinek hozott gyökeres változást az életében.

1990. szeptember 30-án voltak az első demokratikus helyhatósági választások. Közel 3200 település kapta vissza önrödelkezési jogát. Hogy éltek-e a szabad választás lehetőségével, vagy maradtak a korábbi tanácsi szemléletű vezetés mellett - nem részletezem. A változtatás lehetőségét minden település megkapta.

A turaiak éltek a lehetőséggel. Hogy jól döntöttek-e, arról mindenki elgondolkozhat ezen a napon, melyet a Kormány Önkormányzati Nappá nyilvánított.

Miért tettük? Miért vállaltuk? Talán mindenki más-más ok miatt. De vállaltuk és tettük, mert itt volt az ideje. Itt volt a lehetőség - s nem mozdulni nagyobb bűn lett volna, mint hibázva, botolva előre haladni.

Kérem polgártársaimat, ezen a napon egy pillanatra gondoljanak azokra, akik a változást vállalták. Kicsit tétován, de nem felelőtlenül. A jövőbe vetett hittel, a diktatúra megszüntetéséért.

Tóth István
polgármester

Tájékoztató a képviselő-testület 2000. július 25-i üléséről

A napirend elfogadását követően a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról tájékoztatta a testületet, az ülést vezető, **Tóth István** polgármester. Először az általános iskola 1999-2000-es tanévről készült beszámolója került megtárgyalásra. Az iskolafenntartó önkormányzat feladata az iskola szakmai munkájának értékelése az intézmény saját beszámolója - esetleg az Iskolaszék vagy szakértő véleménye - alapján. **Seszták Sándor** igazgató szóbeli kiegészítésében külön is hangsúlyozta az országos angol nyelv versenyen és az informatikai oktatás terén elért eredményeket. Várhatóan felül kell vizsgálni a nyelvoktatást. Eddig az angol és német nyelv közül lehetett választani, az érdeklődés az angol nyelv felé tolódott el. 1 német és 3 angol osztály volt, 2 fő német és 2 fő angol nyelvtanár tanított, de az egyik angol tanár távozott. A megfelelő szakember hiánya miatt szükséges a változtatás. *„1 szabadon választott nyelvet a gimnáziumokhoz hasonlóan az iskola által választott nyelv váltja fel.”* A 2000-2001-es tanév előkészületei kapcsán **Seszták Sándor** elmondta, hogy 125 első van, 5 első osztályt kell indítani, vagyis szükség van még egy tanteremre a Park úti iskolában. A tanév munkaterve augusztusban kerül kidolgozásra. *„Kiemelten fogja tartalmazni az ellenőrzéseket, visszaellenőrzéseket.”* A Képviselő-testület egyhangúlag elfogadta a beszámolót és döntött a teremkialakítás költségeinek biztosításáról és a fogyatékos gyerekek oktatásának támogatásáról. A közoktatási intézmények kötelező eszköz- és felszerelési titemtervét **Czecczéné dr. Szirmai Gabriella** jegyző ismertette.

A tankönyvtámogatásról is határozott a Képviselő-testület. A **Pénzügyi Bizottság** javaslatára tankönyvtámogatás címén 398.000,- Ft átutalását rendeli el az általános iskola számára. Az átutalt összegből az évfolyamok osztályonként az alábbiak szerint részesülhetnek: 1.-2. évfolyam 10e Ft/osztály; 3.-8. évfolyam 12e Ft/osztály; kiegészítő iskola 10e Ft/osztály. *„Az elosztás a rászorultságot figyelembe véve, elszámolási kötelezettség mellett az osztályfőnök feladata.”* Ebben a tanévben a rászoruló családok háromféle támogatásban is részesülhetnek. Kaphatnak az iskolának nyújtott állami támogatásból, az önkormányzat által az iskolának átutalt összegből, továbbá a szeptemberi gyermekvédelmi támogatással együtt kiutalt egyszeri támogatásból.

Az önkormányzati tulajdonú kft-k működésének vizsgálatáról, a tagsági képviselet áttekintéséről és szabályozásáról **Tóth István** polgármester adott rövid tájékoztatást. A **Tura-Galgahévíz Kommunál Kft.**, a **Szelektív Kft.** és a **Galgamenti Víziközmű Kft.** ügyvezető igazgatói rendszeresen beszámolnak a gazdasági szervezetek tevékenységéről. Ezek a szervezetek önkormányzati a tulajdonúak: az elsőben: Tura és Galgahévíz; a másodikban: Tura, Galgahévíz, Vácszentlászló és Zsombok; a harmadikban: Aszód, Bag, Domony, Hévízgyörk, Galgahévíz, Galgaguta, Galgamácsa, Iklad, Kartal, Tura, Váccreges és Verseg. A turai önkormányzatot **Tóth István** polgármester képviseli mindhárom Kft.-ben.

Döntött a Képviselő-testület a helyi kitüntetések odaítéléséről. Ez évben posztumusz **„Tura Diszpolgára”** kitüntetésben részesül az 1962-ben elhunyt **Kovács László**,

egykori kántortanító, iskolaigazgató, Kossuth-díjas művelődési ház igazgató, népművelési felügyelő. A Diszpolgári címre ajánlók között szerepel dr. Asztalos István műzeumi igazgató is, aki így emlékezett meg 1967-ben **Kovács Lászlóról**: *„Már életében példakép volt a népművelés munkásai előtt, és még inkább így van ez most, amikor őt év távlatából életpályája és munkássága részleteivel is ismertté vált és puritán tisztasággal ragvov minden ember felé, akiket ő oly nagyvonalúan szeretett, akik őt oly nagyvonalúan szerettek.”* **„Turáért Emlékérem”** kitüntetésben részesül **Jenei Istvánné** (született Mezei Sára) kertészmérnök tanár. A kitüntetésre a Műszaki Csoport vezetője javasolta, a nagyközség érdekében kifejtett eredményes kertészmérnöki tevékenységéért.

A következő napirend a **polgármester illetményének megemlése** volt, melynek tárgyalása idején az ülést **Köles Mihály** alpolgármester vezette. A június elején elfogadott törvénymódosítás szerint augusztus 1-től megváltozik a polgármesterek tiszteletdíjának számításának módja. Eddig a miniszteri alapilletményhez igazodtak, ezután a köztisztviselői alapilletmény és különböző szorzószámok alapján kerülnek kiszámításra; a 3000-10000 lakosú településeknél 6,5-8-ig terjed a szorzószám.

Tóth István polgármester tájékoztatta a testületet a hőforrással kapcsolatos fejleményekről és az ad-hoc bizottság munkájáról. A képviselők döntöttek a továbblépéshez szükséges kérdésekben.

A **svájci testvérkapcsolat** kiépítésének előkészítésére vonatkozó javaslatot a testület egyhangúlag támogatta. A svájci várost **Saint-Prex**-nek hívják és a Genfi-tó partján helyezkedik el; igen jelentős kulturális hagyományokkal rendelkezik; lakosainak száma 3000. Remélhetőleg a jövőben kölcsönösen előnyös kulturális és gazdasági cserekapcsolat alakul ki a két település között.

Erdélyi testvértelepüléstünk, **Csikszentimre faragott fakeresztet adományozott községünknek**. A kereszt elhelyezésére több helyszín is **szóba került**, végül a **Vácszentlászlói út és Konya-tó** melletti területet jelölte ki a testület.

A Képviselő-testület ismét tárgyalta a **Dózsa György** úti lakosok panaszát, miszerint *„a Művelődési Ház termemek zenés rendezvényekre történő herbeadása zavarja az ott lakókat”*; a **Kulturális Bizottság** is többször foglalkozott a kérdéssel és megfogalmazta javaslatát. A bizottság *„a Bartók Béla Művelődési Házban a jövőre vonatkozóan csak a kulturális jellegű, községi érdekű saját, és az ott működő csoportok rendezvényeire javasolja engedélyezni az intézmény használatbavételét. Ettől eltérő magánjellegű rendezvények azonnali felfüggesztését kérjük. (Lakodalom, bálók, „házi bulik”) A kisterem sem adható ki ilyen célra.”* A testület elfogadta a javaslatot.

Utolsó napirendként döntött a testület a **Szent István** út 65. (volt bölcsődei épület ill. telck) és a **Templom köz. 9.** (ún. Lakatos műhely) pályázat útján történő értékesítéséről. Végül a jegyző tájékoztatást adott arról, hogy elkezdődött az utcanév táblák felszelése és a hiányzó házszámok felmérése. 2000. július 28. **K.J.**

A HULLADÉKLERAKÓ EGY ÉVE

Öt kérdés, amit Önök is feltehettek volna

1999. JÚNIUS 25. Ezen a napon került átadásra Tura és Vácszentlászló között az új hulladéklerakó telep. (Igaz, ez még nem a műszaki átadás volt, mint megtudtam.) A figyelemreméltó kezdeményezés - mely országosan is ritka vállalkozás volt - sokunk örömeire szolgált. A megnyitón a Szelektív Hulladékhasznosító és Környezetvédelmi Kft. szakemberein, a telep leendő gazdái kivül részt vettek a beruházó községek (Vácszentlászló, Galgahévíz, Zsámbok, Tura) polgármesterei, a kivitelezők a kormányzat, a Magyar Aszfalt és a Doppstadt Kft. képviselőiben, és még sokan mások, köztük mi, érdeklődők is. A lelkes, jövőbe tekintő beszédek, az eszmel és gyakorlati megközelítések felvázolása mindannyiunkban reményt ébresztett: talán egy kicsit "európalbbak" leszünk ezáltal mi is.

jóakarátú embert láttam benne, de két kollégjáról sem feltételeztem, hogy - remélem - udvarias hangú levelemre, melyben felkértem őket a válaszára, semmiféle jézessel nem reagálnak. "Talán a kérdések megfogalmazásával van probléma, esetleg azok feltevése nem időszzerű?" - futott át az agyamon. Aztán kiderült a késlekedés oka. A polgármesterek nem érdeklenségből vagy figyelmetlenségből nem tájékoztattak, épp ellenkezőleg: a téma fontossága miatt "kerekasztal-beszélgetést" kezdeményeztek, melybe bevonták turai

A Turai Hírlap több ízben foglalkozott a témával, amivel - véleményem szerint - élen jártunk a szelektív hulladékgazdálkodás népszerűsítésében. Előző számunkban az utolsó előtti oldalon ugyan helyt adtunk másfajta megközelítésnek is, de a rövid, "vitrinos" írással a legkevésbé sem az előbb említett elképzelések, törekvések lejárata volt a szándékunk, mivel a mi véleményünk nem változott. A cinizmus tehát - amivel egyébként lapunkat vádolták - korántsem helytálló. Benke Sándor ügyvezető igazgatót többször is megkerestük tájékoztatást kérve.

Most úgy gondoltuk, hogy mivel a hulladéklerakó négy település felügyelete alatt működik (bár hozzájuk kapcsolódtak már más községek is), nyilatkozzanak nekik: hogyan látják az elmúlt egy évet, illetve milyen teendőket kell még elvégezniük. A kérdéseket, melyek sokak érdeklődésére számot tartanak:

1. Több mint egy év telt el a hulladéklerakó átadása óta, több mint egy éve hangzott el a szlogen: "Figyeljék a sünit!" Az Ön véleménye szerint mi az oka a "süni késlekedésének"?
2. Tudomása szerint milyen fejlesztések, beruházások történtek a lerakó területén a tavaly nyári átadás óta, illetve mely munkálatok várnak még a községekre?
3. Időszzerű volt-e az 1999. június 25-i megnyitás, amikor a gépek jelentős része még nem állt rendelkezésre?
4. Az Ön településén milyen formában történik a lakosság felkészítése a szelektív hulladékgyűjtésre?
5. Mi történik akkor, ha a lakosok nagyobb hányada nem látja be a válogatott gyűjtés előnyeit és hasznosságát, biztosított lesz-e ebben az esetben a hulladéklerakó gazdaságos üzemeltetése?

A kérdéssor - melyet Dr. Basa Antal galgahévízi, Kovács Sándor vácszentlászlói és Kókai Zoltán zsámboki polgármesterek küldtünk el - napokig megválaszolatlan maradt. Bevallom, nekem ekkor kétségeim támadtak. Basa "Tóni" bácsi évek óta személyesen is ismerem, mindig segítőkész,

társaikat. Tóth István polgármestert és Benke Sándort is. Az eredmény pedig (ígértek szerint) hamarosan - és most már tényleg - megérkezik mindannyiunk otthonába, mégpedig többoldalas tájékoztató formájában. Ezt a több oldalt nem kívánták elvenni a Turai Hírlapból.

Természetesen nem gondolom, hogy a kérdéssorunk miatt lesz hamarabb szelektív hulladékgyűjtés nálunk és a szomszédos falvakban. (Bár én egy kissé szkeptikus vagyok: amíg Turán közterületen csak elvéve találunk szemétyűjtőt, vagy amíg pl. lovaskocsival történik a hulladékszállítás - mert erre is van példa - , hogyan sikerül majd a közmorálon javítani? A fejekben történő "szelektivizálást" apró lépésekkel is el lehetett volna kezdeni - ez nem csak/főleg pénzkérdés!)

Abban viszont reménykedem, hogy így módon az illetékesek egy picit elgondolkodtak. Olyan témáról van szó ugyanis, mely a lakosságot kivétel nélkül érinti, ezért érdekl is. Talán mi is hibásak vagyunk, hogy - lelkeségünk miatt - túl sokat foglalkoztunk a hulladéklerakó beindításával, ezzel mintegy elébe vágva az eseményeknek, és nem utólagos tájékoztatást adva, mikor a tevékenység konkrét formában már megvalósult.

Az ősz reményeink szerint tehát változást hoz, aminek csak örülhetünk. A hírlap szerkesztősége egyet tehet: kéri, "buzdítja" a lakosságot az együttműködésre. Nagyon fontos, hogy időt szánjunk az új rendszer megértésére, megismerésére, hogy ezáltal könnyebben, magától értetődő módon használhassuk az új lerakót, illetve vehessük igénybe a kft. egyéb szolgáltatásait... és most nem kívánok újabb litániát zengeni a környezet védelméről vagy gyermekeink, unokáink jövőjéről - megtettük már annyiszor. Elég, ha csak arra gondolnak, mekkora beruházás történt itt az elmúlt évben, mekkora terhet jelent ez az amúgy sem rózsás helyzetben lévő költségvetésnek. Ne vágjuk magunk alatt a fát azzal, hogy lustaságból, kényelmességből nem veszünk tudomást a változásokról. (Mellesleg: ne tegyük tönkre annak a tucatnyi embernek a munkáját sem, akiknek "fizetünk" azért, hogy a hulladéklerakó telep beindítását előkészítsék.) Tordai László

NÉPSZÁMLÁLÁS 2001.

Értesítjük a Tisztelt Lakosságot, hogy a Magyar Köztársaság területén 2001. január 1. és február 21. között kerül sor az 1999. évi CVIII. sz. törvénnyel elrendelt 2001. évi népszámlálás végrehajtására, az ország népességének és lakásállományának teljes körű összeírására. Az üdülőegységekre kiterjedően a népszámlálási adatfelvétellel 2000. július és augusztus 31. között kerül sor.

A népszámlálás kiterjed:

- az ország területén élő vagy bejelentett lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező magyar állampolgárokra;
- az ország területén 3 hónapnál hosszabb ideig tartózkodó külföldi állampolgárokra és hontalan személyekre, valamint menekültekre;
- az ország területén lévő lakó- és üdülőegységekre, beleértve a közösségi elhelyezést szolgáló intézeteket (kórház, diákotthon) is.

Az adatok összeírásához számlálóbiztosokat alkalmazunk - megbízás alapján - mely feladatot díjazás ellenében végzik. Az adatszolgáltatás - a hivatkozott tv. 3.§. (1) bekezdése alapján kötelező, az adatok kizárólag statisztikai célra használhatók. A helyszíni adatfelvételt névre szóló igazolványokkal rendelkezők hajtják végre. Kérjük, hogy a számlálóbiztosokat - az igazolvány felmutatását követően - fogadják megértéssel, ne vegyék zaklatásnak, és tegyék lehetővé, hogy az alábbi adatokat megkérdezhessék:

- természetes személyekre vonatkozóan:
 - nem, születési időpont, lakóhely, családi állapot, családi állás, termékenység, iskolába járás, iskolai végzettség, személyek és háztartások megélltetési forrása, foglalkozás, munkáltató és munkahely, közlekedés, utazás, egészségi állapot, állampolgárság, vallás, nemzetiség, anyanyelv, nyelvismeret, a lakáshasználat jogcíme, üdülőtulajdon;
- a lakó és üdülőegységekre vonatkozóan:
 - rendeltetés (típus) tulajdoni jelleg, helyiségek száma, alapterület, kommunális ellátottság, felszereltség, karbantartás, a fűtés módja, építési év, falazat, a környezet lakóövezeti jellege.
- a közösségi elhelyezést szolgáló intézetekre vonatkozóan (diákotthon, kórház):
 - az intézet rendeltetése, a fenntartó gazdálkodási formája, tulajdoni jellege, dolgozói létszáma, az intézet férőhelyeinek, egészségügyi helyiségeinek száma, lakóövezeti jellege, kommunális ellátottsága, az étkezés formája, az intézeti épület típusa, nagysága, építési éve, falazata, felszereltsége, fűtésének módja, utolsó felújításának ideje, helyiségeinek típusa és száma, az üzemeltetés időszaka.

A népszámlálás elengedhetetlen feltétele a közterületi nevek és a házszámok rendezettsége! Ennek érdekében a Polgármesteri Hivatal dolgozói folyamatosan helyezik el a közterületek - utcák, terek - névtábláit és hiányzó házszám tábláit.

Kérjük a lakosságot, hogy a népszámlálás zökkenőmentes lefolyása érdekében segítsék a Polgármesteri Hivatal dolgozóit az előkészítő munkák elvégzésében. A rendezetlen, nem számsorrendben következő házszámok nem követhető, nem ellenőrizhető, és a számlálóbiztosok munkájában zavart okozhat.

A népszámlálással kapcsolatosan esetlegesen felmerülő problémákkal, kérdésekkel kérjük a Polgármesteri Hivatal jegyzőjét megkeresni szíveskedjenek

Köszönettel:

*Czeczené dr. Szirmai Gabriella
a Polgármesteri Hivatal jegyzője*

ÚJ SZOLGÁLTATÁSI!

A **Hungária Biztosító Rt.** a közelmúltban létrehozta Hatvanban a kizárólag személyi biztosítással foglalkozó fiókját. Ügyfélkörünk bővítése érdekében a Galga menti településeken ügyfélszolgálatot kívánunk létesíteni, ahol elsősorban tanácsokkal, de a biztosítások helyben történő megkötésével és az ezzel kapcsolatos ügyintézésrel szeretnénk a polgárok bizalmát elnyerni.

Az ügyfélszolgáltatás helye: TURA Polgármesteri Hivatal

Ideje: augusztustól kezdődően,

minden hónap 2. és 4. szerdáján 14 és 17 óra között.

Szolgáltatásaink: élet-, egészség-, baleset-, családi-, sport- és utazási biztosítások. Magán- és önkéntes nyugdíjpénztár, valamint pénzügyi befektetések.

A Hungária Biztosító Rt. mint az Allianz csoport tagja, Magyarország piacvezető biztosítója, ahol felkészült szakemberek segítik Önöket ezirányú problémáik megoldásában. Gyors és korrekt ügyintézés a kölcsönös bizalom alapköve. Ezt kínálva Önöknek, várom érdeklődésüket az ügyfélszolgálati időben.

Szücsi Ferenc

személybiztosítási és befektetési tanácsadó - Hungária Biztosító Rt.

INDUL A TANÉV

Két vélemény a tankönyvtámogatási rendszerről

Az idel évben egy héttel korábban, már augusztus 28-án megkezdődött a tanítás az alap- és középfokú intézményekben. Több dologgal indokolták a koral évkezdetet, egyrészt az ősszel belktatott tanítási szünettel, valamint, hogy az állami ünnepek nagy része hétköznapra esik majd. A rendelkezés igazán nagy lelkesedést nem váltott ki sem a szülőkből, sem a tanárokból, és akkor a gyerekeket már nem is említtem. Soha nem volt könnyű az évkezdet, főleg, ha az anyagi kihatásait veszem figyelembe. Természetesen léteznek támogatások, melyekkel megpróbálják a családok anyagi lehetőségét bővíteni, csak sajnos néhány szülő nem igazán tudja, milyen segítségre számíthat.

mivel nem volt osztályom. Most, hogy újra ötödikeseket tanítok, látom a valóban rászorultakat és azokat is, akik esetleg úgy is megkapják, hogy talán szükségük sem lenne rá. A könyvvásárláskor kétféle támogatás jelent meg: az egyik az állami, a másik pedig az önkormányzati. Az önkormányzattól érkező pénz az iskola egy összegben kapta meg. Először évfolyamokra osztottuk ki, a könyvsomagok ára szerint. Majd a családok helyzetét tekintettük át, és azt, hogy részesülnek-e rendszeres nevelési segélyben (RNS). A könyvek átvetelekor láthatták a papíron, hogy ki mennyi kedvezményt kapott a tankönyveire.

- Említette az RNS-t. Ki kaphat ilyen jellegű juttatást?

- Rendszeres nevelési segélyben azok részesülhetnek, akiknél a családban az egy főre jutó jövedelem nem halad meg egy limitösszeget. Természetesen nem vesszük olyan szigorúan ezt a határértéket, hiszen ha néhány forinttal lépi túl, akkor még megkaphatja. Sokan azonban nem is tudják, hogy lehetőség van ilyenre, így mások akkor is részesülnek benne, ha nem is lenne rá olyan nagy szükségük. Mivel ez jövedelemigazoláshoz kötött, nem szűrhető ki igazából, hogy kinek mennyi a havi bevétele. Akad, aki papíron alig keres valamit, vagy nincs is igazolható jövedelme, viszont több milliót érő autóval érkezik a segélyért. El tudom képzelni azt is, hogy a szülő szégyelli a segélyt, pedig fontos volna neki. Úgy kell szinte rábeszélni, hogy fogadja el a havi 3200 Ft-ot. A hivatalnak erről nincs tájékoztatási kötelezettsége, így aki nem jár utána, lemaradhat róla. Jobb esetben, a pedagógus évközben észreveszi, hogy a gyerekek délben már kopognak a szemei az éhségtől, és ráhat a szülőkre ez ügyben.

A továbbiakban HOMOLYÁNÉ KISS MARGIT igazgatási csoportvezetőt kérdeztem arról, hogy az önkormányzat miként látja a tanévkezdés körüli nehézségeket, mivel tud hozzájárulni az évkezdet megkönnyítéséhez?

- Az állami támogatás mellett az önkormányzat mintegy 400.000,- Ft-ot utalt át az iskolának tankönyvtámogatás céljára, amit tudomásom szerint differenciáltan osztottak szét a gyermekek között rászorultság alapján. Létezik egy harmadik forma is, a gyermekvédelmi támogatás, amelynek a forrását az állam és az önkormányzat 70-30 %-ban fedezi. Ezt az RNS-ben részesülő gyermekek kapták kifejezetten erre a célra, még augusztus hónapban, mintegy 13. havi juttatásként.

- Milyen módon kontrollálja az önkormányzat, hogy a pénzek a legmegfelelőbb helyekre, vagyis a ténylegesen rászoruló családokhoz jussanak el?

- Ez újfajta támogatási forma, hiszen egy éve létezik. Mikor megalapítottuk, a családok jövedelemoldali helyzetét figyeltük. Most a gyermekvédelmi törvény módosításánál szeretnénk bevezetni, hogy ne csak a jövedelemigazolást tekinthessük odaítélési alapnak, hanem a család vagyoni körülményeit is figyeljük.

- Hogyan tájékozódhatnak a szülők a támogatásokról?

- Tudomásom szerint minden évben az évrnyitón és az évzárón elmondják a támogatási lehetőségeket, de ha bejönnek hozzánk, mi is szívesen vázoljuk. Az emberek nagy része már tud róla, hiszen mióta nem iktatjuk a tankönyvtámogatást, megszokták, hogy a tankönyvek átvetelekor nem kell az egész összeget kifizetniük. Az idén körülbelül húszan jöttek csak be hozzánk, de ők is inkább a kedvezményes étkeztetés okán. A későbbiekben a pedagógusnak van nagyobb rálátása arra, hogy kik azok a rászorulók, aki nem vették igénybe a segítséget.

- gago -

Megkérdeztem két ebben illetékes személyt is, akik közelről látják, hogyan kell vagy kellene működni a támogatási rendszernek. Első interjúalanyom BÉKESI ISTVÁN tanár és képviselő.

- Tanár úr, hogyan látja a diákok iskolakezdekor várható gondjait?

- Az iskolakezdekor mindig problémát jelent a szülőknek, hiszen manapság a tankönyvek és a tanszerek igen sokba kerülnek. Többféle támogatás is létezik, mellyel akár állami, akár helyi önkormányzati szinten próbálnak segíteni. Szerencsére olyan még nem volt, hogy a gyerek tankönyv hiánya miatt ne tudott volna tanulni.

- Kinek jár, ki veheti igénybe a támogatásokat?

- Eddig egy kicsit elsiklottam a probléma felett.

A PEST MEGYEI MÚZEUMOK IGAZGATÓSÁGA

pályázatot hirdet az aszódi **PETŐFI MÚZEUMBAN**

megüresedett **1 fő restauratori állásra.**

Alkalmazási feltételek: szakirányú végzettség, jártasság elsősorban fa- és kerámiarestaurálásban, erkölcsi bizonyítvány.

Bérezés: a KJT szerint.

Jelentkezés: Petőfi Múzeum Aszód

Cím: 2170 Aszód, Szontágh lépcső 2.

Tel.: 28/400-014, e-mail: apm@matavnet.hu.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA!

Csere-bere

Valljuk be, a családok nagy része megkönnyebbül így nyár végén. Már nem kell megszervezni, hogy ki vigyázzon a gyerekre, vagy mit ebédeljen. Nem kell nyugtalankodni amiatt, hogy unatkozik, túl sokat tévézik, ellenőrizetlenül videózik, csatangol (még valami baj éri!), netán rossz társaságba keveredik. Annyi szörnyűséget lehet hallani manapság...

Szóval fellélegzünk. Rövid volt a nyár, de elég is volt ennyi, jobb lesz már annak a gyerekeknek az iskolában!

Csakhog: A nyári aggodalmakat a kora ősziék váltják fel: a tanévkezdéshez ugyanis kisebb-fajta vagyona van szükség. Ha mindent összeszámolunk, jó nagy kétjegyű szám jön ki, persze ezrekből. Ezt még a jómódúak is sokallják, akiknek meg vékony a pénztárcájuk, ugyanakkor 2-3 gyermekük kezdi a tanévet, hát "meggömyednek" a teher alatt...

Iskolapiacot kellene szervezni, ahol jelképes áráért el lehetne adni a már "kinőtt" tolltartót, táskát, körzöt, szóárt, térképet, albumot stb., és meg lehetne venni - ugyancsak fillérékért - a következő évfolyam kellékeit. Lehetne ez a piac az iskolában állandó napon, mondjuk a turai búcsú utáni hétfőn, hagyományosan. (Volt már hasonló az iskolában, és nem sikertelenül.) Érdekes nyüzsgés lenne ezen a helyen, vidám színteljesíti a tanévkezdésnek. Meg kellene próbálni, mert azt is beláthatjuk, bizonyos tekintetben pazarlóan élünk. Sok használható eszköz kerül fel a padlásra, esetleg a szemébe...

A Turai Hírlap szívesen vállalná a jövőben a piac idejének és helyének közzétételét.

BESZÉLGESSÜNK A GYEREKKEL!

Szülői (nagyszülői, pedagógusi) lelkiismeretünk csak akkor lehet békés, ha elég időt, türelmet biztosítunk a gyerekünkkel (tanokánkkal, tanítványunkkal) való meghitt, odaadó, kiadó, nem csak alkalmoszerű (!) beszélgetésekre. Ne mondjuk, hogy nincs időnk! Ne mondjuk, hogy fáradtak vagyunk! Ez is, az is igaz, de a gyerekeknek jár, és létszükséglet a megértő, magyarázó, eligazító, okos szó. A gyerek tapasztalatlan, és - életkor szerint más-más mértékben - önálló, gyenge, segítségére szoruló.

Kellő tapintattal bár, de része legyünk az életének! Tudjunk napjainak folyásáról, hogy meg tudjuk tőle kérdezni, sikerült-e a dolgozata, rendeződött-e vitás ügye, ha van ilyen. Teremtünk alkalmat őszinte megnyilatkozásainak, hogy tudjon és merjen bizonytalanságairól, vágyairól, örömeiről beszélni.

Vannak nehézségeink bőven, nem lehet vitatni. De gondoljuk csak el, hogy az a százezernyi (!) droggal élő tizen-huszonéves fiatal nemrég ugyanolyan kedves, jóra való, terveket szövögető kisgyerek volt, mint a miénk most. Lehet, hogy nem választja a kilátástalan, tragédiába torkolló utat, ha őszinte, bizalmas kapcsolatban áll anyjával, apjával, osztályfőnökével. Igen, nehéz tudomásul venni, hogy olyan kiemelten fontos feladat, mint a nevelés-oktatás (és nem csak a rendszerváltás óta) mindössze ennyi figyelmet érdemel a társadalomtól, de a gyerekek nem tehetnek a nehézségekről. Ne őket büntessük rosszkedvünkkel, félreállásunkkal, lázadásainkkal, mert ezzel a JÖVŐ alatt, a magunk jövője alatt is vágjuk a fát. És reménykedjünk, hogy most már az a sokat emlegetett társadalom most már tényleg észbe kap. Mintha lassan látszódnának erre utaló jelek...

HIPERAKTÍV A GYEREKEM!

Amikor elhangzik ez a diagnózis, senki sem örül. Megjőd a szülő, mert tudja, hogy lánya-fia nevelése nem lesz zökkenőmentes. Nem örül a tanító/tanár, mert tudja, hogy ez a gyerek nem "simul be" az átlagba, tehát gondokat fog okozni, méghozzá folyamatosan, és nem is akármilyeneket. Fárasztó lesz tehát, és az osztálytársak is megsínylik jelenlétét. Az ún. hétköznapi, szokásos pedagógiai módszerek sorra megbuknak, és ettől az érintett felnőttek idegrendszere válik egyre "hiperaktívabbá". A jelenség (?) azonban létezik, sőt egyre gyakoribb, mint beszédtema is. A szó (akárcsak a dolog maga) összetett. Hiper = valaminek a túlzott volta, aktív = tevékeny, cselekvő.

Ha valamely rosszból van túlzottan sok (betegség, gonoszság, irigység...), az tényleg elviselhetetlen, tragikus. De itt a kérdés: valóban kizárólag kóros-e az, ha a tevékenység, cselekvés teng túl?

Félreértés ne essék, nem a hiperaktivitás kiválóságát akarom bizonyítani, és nem szándékom a probléma bagatellizálása. A nyugtalan, fészkelődő, játszógaató, figyelemzavaros, túlmozgásos gyerek komoly gond otthon és az iskolában. Az ilyen gyerek azonban érzelmileg intelligens, nyílt, őszinte. Nem beteg, és főleg nem fogyatékos!!! A beilleszkedés területén éretlen. (Hozzáigazítja magát a hiperaktív világhoz.)

Szakmai igényességgel, rátanulással - a pedagógusképzés keveset nyújt e téren -, kivételes türelemmel és odafigyeléssel, a szülővel való korrekt kapcsolattartással lehet és kell vele bánni. Ha mindez megvan, több lesz a hullámhegy, mint a hullámvölgy a tanítási folyamatban.

A cikkek írója: Erdélyi Ágnes

VÁLTOZÁSOK A TANTESTÜLETBEN

Új tanév

Tóth Sebesné Guba Edina a hatvani Bajza József gimnáziumban tanít szeptembertől. **Minor Zsolt** testnevelő a budapesti Honvéd SE edzője lesz. Egy év illetmény nélküli szabadságot kért **Tóth M. Imréné, Seres Zsuzsa,** és **Bálint Éva** pedagógiai asszisztens is távozott a turai iskolából. Mint az várható volt, öt első osztály indul, így a Park úti iskolában némi belső átköltözésre volt szükség. Az ötödik csoport tanítója **Nagyné Kollár Márta.** A tantestület új tagjai: **Szabó Katalin** (pályakezdő tanító), **Mészárosné Mádi Judit** (tanító, Kerekeharasztról érkezett) - napközis nevelők és **Szota Katalin** testnevelés szakos frissdiplomás pályakezdő tanár. Kitartást, sok sikert nekik! **Árva Szilvia** technikát tanít a felső tagozaton. **Petrovics Katalin** az enyhén értelmi fogyatékosok tanítását vállalta. Visszatért GYES-ről **Bertókné Kurucz Ildikó,** ő az egyik harmadik osztály tanítója. **Szénási József** nyugdíjazása miatt távozik az iskolából. 41 (!) évig tanított, és több vállalt funkció mellett az iskolakert fejlesztője, gondos gazdája volt. **Seszták Sándor** igazgató búcsúztató beszédében a "szakma nagy öregjének" nevezte a távozó kollégát, akit fanyar humora, segítőkészsége, színes egyénisége miatt szerettünk és szeretünk. Köszönjük munkáját! Szénási József a búcsú pillanataiban sem tagadta meg önmagát. Azt mondta, az ismerkedést jobban szereti a búcsúzásnál. A 41 év már "menyecské-kor", annak is a vége... Ezentúl csak havonta egyszer, az Iskolaszék tagjaként dolgozik az iskolában. Seszták Sándor azt kívánta befejezésül, hogy emlékezzen munkahelyére jó szívvel, jöjjön közénk továbbra is, és neveljen sok szép virágot életében, tehát **ÉLJEN SOKÁIG ERŐBEN, EGÉSZSÉGBEN** családjá körében! Úgy legyen!

Erdélyi Ágnes

A GALGA VIDÉK TELEPÜLÉSÖRÖKSÉGEIT KUTATTÁK

Befejezte munkáját a 27. Galga Expedíció

Akik régi galgásként sokszor elmondták, vagy hallották kis versikénket, bizonyára elcsodálkoznak most azon, hogy miért kellett a második két sort megváltoztatni.

Eredetileg ugyanis így hangzott: *"Itt a hazánk, itt születünk, ide vágyik vissza szívünk!"*

Rögtön szeretném eloszlatni az aggodalmakat, ugyanis a régi versike is megmaradt, de most már kibővült egy másikkal, amelyet szlovák vendégeink szerkesztettek, akik most első

alkalommal csatlakoztak expedíciókhoz Rozsnyóról és Gömörhorkáról. Természetesen erdélyi, csíkszentimrei barátaink is velünk tartottak szülőhazánk településörökségeinek felkutatásában.

Mit is lehetne elmondani immáron 27. expedíciókról? Talán amit ezévi kiadványunk bevezetőjeként fogalmaztam meg azoknak, akik nagy szeretettel és odafigyeléssel támogatják, szimpátiájuk felbecsülhetetlen értékű erejével adnak erőt a mindenkori folytatáshoz. Mielőtt közzétenném a kis tájékoztatót, feltétlenül utalnom kell arra, hogy az utóbbi években egyre súlyosabb nehézségek merülnek fel e tábor megszervezésében. Sajnos ezek a gondok már oly nagy mértékűvé váltak, hogy a további folytatást komolyan veszélyeztetik. Most pedig jöjjön az ígért szöveg, expedíciónk lényegéről:

Galgás évek

Amikor 1974 nyarán elindultunk 14-en, hogy felfedezzük szülőföldünket, a Galga vidék történelmi, népi, vallási és etnikai hagyománykincsét, egyikünk sem gondolta, hogy ez a munka évtizedekig eltart. Pedig így történt! Évenként útra keltünk - kevesen-többen - ismerkedni hazánk egy kicsiny, de gazdag vidékével: tájjal, emberrel, egymással. Az első két évben végigkerekeltünk a folyó 58 kilométeres partján, majd - mivel egyre szaporodott a galgások száma - tábort vertünk Nógrádkövesd, Acsaújlak, Verseg, Püspökszilágy, Becske, Jászberény, Acsa településeken, s ezekről a helyekről indultunk kutatni.

A 10. Galga Expedíción az első táborhelyen, Nógrádkövesden emlékkövet állítottak a helyiek. A sátor formálóját - a szandai kőbányából származó - sziklák mellé azóta a 20. és 25. táborok

résztvevői szépen faragott emlékfát állítottak. Az egyiket erdélyi fiúk faragták a becskei táborban, a másikat egyenesen Csikból hozták. Gyakran voltak nehézségeink, hiszen mindent a magunk erejéből kellett előteremteni, s arra is vigyáztunk: olyan olcsó legyen a tábor, hogy a legszegényebbek is el tudjanak jönni. A rendszerváltás óta szorgalmasan pályáztunk, "kalapolunk", hogy ezt az elvet tartani tudjuk. Kiálltunk természeti és társadalmi viharokat, viseltünk vörös és kék nyakkendőt, de a szülőföld szeretete, a szűkebb haza megismerésének vágya hozott össze bennünket. Országos pályázatokat írtunk ki, s vendégeket fogadtunk Csehszlovakiából, Romániából, a Szovjetunióból, Jugoszláviából - és nem csak magyarokat.

Ha megrajzolnánk a galgások térképét, azon Szarvas, Tóalmás, Kiszombor, Sándorfalva, Érd, Jászberény, Budapest, Fertőszéplak, Eszteregnye, Hatvan mellett ott lenne Komarno, Csikszentimre, Székelyudvarhely, Csikszereda is - a teljesség igénye nélkül. Évekig táboroztunk együtt galgahévízi, aszódi, bagyi gyerekekkel is. Sokan segítettek az expedíciót, s reméljük, mi is sok gyermeknek, fiatalnak nyújtottunk életre szóló élményt, emléket.

Mindent természetesen ki kell egészíteni azokkal a speciális, ezévi célkitűzésekkel, amelyek a Magyar Millennium megünnepléséhez kapcsolják elképzeléseinket. Ebben az évben ünnepezzük Szent István király megkoronázásának 1000. évfordulóját. Csatlakoztunk a Felfedezők Szövetsége akciójához, s elhatároztuk - államiségünk millenniuma emlékére és tiszteletére - hogy felkutatjuk szűkebb szülőföldünk azon örökségét, melyet megőrzésre ajánlunk minden itt-lévőnek, s bemutatásra minden érkezőnek. Ennek érdekében levélben kerestük meg a térség településeinek polgármestereit, mit ajánlanak nekik örökségül. A legtöbben válaszoltak. Elhatároztuk: fotóban, írásban megőrökítjük ezeket a kincseket. Ez lesz az idei tábor legfontosabb feladata.

Gazdag ez a vidék történelmi, művészeti, természeti értékekben, de élnek itt olyan emberek is, akiket példaként lehet állítani mindenki elé, akik valamilyen területen elért tevékenységük, sikereik révén megérdemlik, hogy nevük fennmaradjon. Ezért alapítottuk és adtuk át tavaly a Galga-díjat. Örömmel vettük, hogy idén ismét velünk vannak erdélyi testvérközségünk, Csikszentimre fiataljai, több helyről meghívott barátaink pályázatot nyert vendégeink, s első ízben Rozsnyóról és Gömörhorkáról érkezett szlovák vendégeink. Bízunk benne, hogy nekik is megtetszik ez a kutatómunka, s kedvet kapnak hasonló programok szervezéséhez otthonukban is.

Azt hiszem, érdemes végigböngészni a tábor programját is, amit sikerült maradéktalanul teljesíteni.

Programterv

VII. 21. péntek - Utazás a táborba (sátorverés, elhelyezkedés, csoportok megalakulása), Acsa és Acsaújlak kutatása, nyitó táborűz, bemutatkozások.

VII. 22. szombat - Becske, Bercel, Galgaguta, Nógrádsáp kutatása, délután sportverseny, este kutatócsoportok beszámoló.

VII. 23. vasárnap - Nógrádkövesd, Galgagyörk kutatása (népviselet!), tisztelgés a Galga expedíció emlékhelyénél, délután népijáték-találás, este kutatócsoportok beszámoló.

VII. 24. hétfő - Vác - ismerkedés a várossal, strandolás, este készül a Ki mit tud? - ra.

VII. 25. kedd - Galgamácsa, Iklad, Domony kutatása, délután népijáték-olimpia, este kutatócsoportok beszámoló.

VII. 26. szerda - Vác - ismerkedés a várossal, strandolás, este Ki mit tud?.

VII. 27. csütörtök - Püspökhatvan kutatása (találkozás Lami István néprajzkutatóval), délután a Galga-díj átadása, este tartalmi záró - búcsú a táborról.

VII. 28. péntek - táborbontás, hazautazás kerékpárral, útközben látogatás az Aszódi Petőfi Múzeumban.

Polgár Józsefné átveszi a Galga díjat

Szólni szeretnék az idei Galga-díjakról is, amelyeket az alábbiak vehettek át 2000-ben:

BAGYIN JÓZSEF, aszódi polgármester. Már tanácselnök korában is jelentős munkát végzett Aszód nagyközségért, nem véletlen, hogy a rendszerváltás után is megválasztották polgármesternek. Munkáját megkoronázta Aszód 1991-es várossá nyilvánítása. A város látványos fejlődésnek indult az általa vezetett évek alatt.

POLGÁR JÓZSEFNÉ, a Galga főszponzora. Hosszú időn keresztül a turai iskola konyhavezetőjeként segítette az expedíciót. Sokszor maga állt az üst mellé, hogy munkatársaival megfőzze a jobbnál-jobb étkeket. Részt vett a tábor munkájában is. Nyugdíjba vonulása után évekig unokái is visszajártak a nyugati határ mellől, Fertőszéplakról "galgázni". Ő és családja is évenként meglátogatta a tábor, és sohasem jött üres kézzel. Köszönjük!

DR. RÉVÉSZ SÁNDOR, nyugalmazott főorvos. Turán született, s itt kezdte iskolai tanulmányait. A gödöllői Premontrei Gimnázium elvégzése után orvosi diplomát szerzett. Gyógyító munkáját is szülőfalujában kezdte, majd hosszú évekig sebész főorvosként az aszódi rendelőintézetben gyógyította a Galga menti embereket. Nyaranként szívesen vett részt gyermektáborokban, s sportorvosként a Fradiban is tevékenykedett. Hogy idén is sikertült "összekoldulni" táborunkat, támogatóinknak köszönhető.

Polgár család (Fertőszéplak), Galga ÁFÉSZ Tura, Söpy Sütő Sütődjé, CBA-Zágoni Market, Válóci család, a Turai Gyermekért Alapítvány, Gyermek és Ifjúsági Alap (pályázat), Pest Megyei Közgyűlés (pályázat), MSZP szervezet Tura.

Végül a cikk szerzőjének egy csipős megjegyzése: vajha csak egyszer is nem nekem kellett volna írnom a "saját táboromról"!

Szöveg és fotók: Takács Pál

EBBEN AZ ÉVBEN A 8-AS A SZERENCSESZÁMUK

Öregerdő - Madrapur - 2000

"Üzenet a Földről Madrapurnak!

Mikor Önök ezt az üzenetet hallják, én már nagy valószínűséggel nem leszek az élők sorában. A Földet négy nappal ezelőtt atomtámadás érte. Az **EMBERISÉGÉRT** és **ÉLETÉRT** Alapítvány úgy döntött, hogy megmenti az emberi fajt a végső pusztulástól. Önök a kiválasztottak. Önök valóban Madrapurba mennek. Madrapur Oceánia legvédehetőbb, lakatlan szigete. Képviselek Önök méltóképpen az emberiséget! Sose felejtsek el, hogy felelősséggel tartoznak azokért az emberekért, akik meghaltak négy nappal ezelőtt. Vigyék tovább azokat az értékeket, amelyeket az emberek évezredek során felhalmoztak: a művészetet, tudományt, erkölcsöt, kultúrát. Adják tovább utódaiknak a legfontosabb gondolatot: csak együtt, egymással érhetik el céljaikat!

Kedves Utasaim! Kérem, kapcsolják be biztonsági öveiket! A repülőgép végső céljához érkezett, a végső pusztulás előtt repül az örök élet felé. A kapitány."

Nem kis mértékben lepett meg a fenti üzenet, amikor módom nyílt arra, hogy figyelmesen végigolvassam. Hogyan jutott el az alig három tucat ember "Madrapurba", hogy itt tovább élve egy új, egymással együtt élni, egymásért aggódni tudó, egymást megbecsülni képes emberiséget hozzanak létre. A rendkívül érdekes játék tervezője és közel egy héten át lebonyolítója **DILIGENS MELINDA**, az ELTE ötödéves hallgatója mondta el törekvéseinek lényegét.

- A Madrapur gondolata **Robert Merle**-től származik, aki ilyen című könyvében képzelte el az emberiség jövőbeni fennmaradását. Őszintén szólva, nem olvastam végig a könyvet, mert úgy gondoltam, hogy én próbálom meg hfejezem az eseményeket. Aztán, amikor a tábor programját állítottuk össze, eszembe jutott, hogy a választ talán a táborban élő gyermekek fogják a legtökéletesebben megadni. Ezért úgy terveztük el, hogy tanítási dráma keretében próbálunk olyan szituációt teremteni számukra, ahol nekik kell kiválasztani a helyes megoldást. A tanítási dráma műfaja, mely nálunk még nem szerepel az iskolák tantervében, a '70-es években indult el Angliából **Dorothy Heathcote** elképzelései alapján. Lényege, hogy amit az iskolai tanórákon nem kaphatnak meg a gyerekek, ezeken a foglalkozásokon elérhetővé váljon számukra. Örvedetes, hogy Magyarországon is működik már két társulat, melyek ezt az újszerű és hatékony módszert támogatják. Az egyik **Kaposi László** vezetésével Gödöllőn tevékenykedik. Ők nem csak arra vállalkoznak, hogy tanácsokat adjanak a pedagógusoknak e módszer alkalmazásának megkönnyítéséhez, hanem vállalkoznak a tanárok átképzésére és vizsgáz-

tatására is. A játék nem veszélytelen, rendkívül sok múlik azon, hogy az irányító hogyan tudja hozzásegíteni a gyerekeket a bonyodalnak megoldásához. Ugyanis nem mindig a jó és helyes megoldás lesz a konklúzió. Viszont ha a játék megkomponálása jól sikerült, elérhető az ideális megoldás is.

- **Mi volt konkrétan a tábori tanítási dráma tartalmi lényege?**

- Egy izgalmas repülőgépes utazás adta a játék keretét. Az első élmény a gyerekeknek már maga az, hogy repülőgépen utazhat. Ez sajnos az életben nagyon kevesüknek adatik meg. Főleg, ahogy a mi "utasaink", akik számítógépes sorsolás alapján nyerték el az utazás lehetőségét.

- **De hát hogy sikerült repülőgéphez jutni a nyerteseknek?**

- Természetesen a képzelt játéka siet ilyenkor a segítségünkre. Egy nagyobb katonai sátrat nevezünk ki repülőgépnek, amelyet közösen rendeztünk be az elindulás előtt. Utasaink azonban hamarosan észrevehették, hogy valami nincs rendben ezen a gépen. Már az is rendkívül furesa volt, hogy az ülések nem egymás mögött, hanem körben helyezkedtek el. Gyanússá vált a légi utaskísérő hölgy is, aki képtelennek bizonyult az utasok élelemmel és itallal való ellátására. Aztán nem volt a gépen légkondicionálás, és kiderült, hogy a pilóta sem igazi, hanem számítógéppel oldják meg ezt a feladatot.

- **Milyen foglalkozásúak vettek részt az utazáson?**

- Minden résztvevő saját készítésű útlevelemmel foglalhatta csak el a helyét a gépen, de valamennyien elkészítették az önéletrajzukat is. Ebből kiderült, hogy a tevékenységi körük igen sokrétű. Volt itt ápolónő, bankár, háziasszony, jogász, kamionsofőr, tengerész, farmer, kameraman, apáca, magyar állampolgárságú arab házaspár. Természetesen a gyerekeknek maguknak kellett megválasztani a foglalkozást is. Nehéz dolguk volt a felnőtteknek is, hiszen az volt a feladatuk, hogy higgyék mindazt a résztvevők, amit csinálnak. A gyerekek talán túlságosan is benne voltak a játékban, hamarosan igyekeztek a kezükbe venni az irányítást. Úgy érzem azonban, hogy végül nem sikerült a teljes pozitív hozzáállást elérnünk a játék során, annak ellenére, hogy egy héttig minden nap a "gépen" töltöttük délelőttiünket. Egyes esetekben úgy érezték a gyerekek, hogy megsértik személyiségi jogaikat a sorsuk irányításába beavatkozó felnőttek. Nem tudták átérezni a teljes egymásra utaltságot még akkor sem, amikor tudomást szereztek a Föld elleni atomtámadásról, ami talán a végső pusztuláshoz vezethet.

Földbe kerül a gép utasainak üzenete

Azt a tapasztalatot szűrtük le felnőtt társainkkal, hogy a televízióban látható akció- és erőszakfilmek kiölik az egymás iránti érzelmeket és az egymás segítésére irányuló törekvéseket. ...És ekkor érkezett meg az üzenet a "gép" igazi vezetőjétől, amely az emberiség további fennmaradását az utasokra bízta. Az már egy következő játék feladata lenne, hogy mindezt hogyan tudják vállalni és megoldani gyermekeink.

- **Úgy tapasztaltam, hogy a játék mellett a táborélet egyéb szépségeivel is találkozhatunk a kiskomédiások.**

(Ezt a kérdést már **DILIGENS KÁROLYNÉ** táborvezetőhöz intéztem.)

- Természetesen az ebéd utáni strandolások mellett igyekeztünk sokrétű elfoglaltságot biztosítani a tábor résztvevőinek. A nyitó táborüzemnél mindenkinek be kellett mutatkoznia, a megalakuló csoportok nevet választottak. Ezen kívül volt videoklipp-készítés, lány- és fiú szépségverseny, csujogató-készítő verseny, mindennapi levélposta és diszkó is két alkalommal.

- **Hogyan sikerült a hagyományosnak mondható jászjókóhalmi szereplés?**

- Mint minden évben, most is új darabunkat, a Padlást mutattuk be telt ház előtt, nagy sikerrel. Az itteni polgármester, **Fodor István** úr személy szerint mondott köszönetet a szereplőgárda minden tagjának, és képeslapokkal ajándékozott meg bennünket. Egyébként itt jöttünk rá arra, hogy a Padlás nyolcadik előadását ünnepelhettük Jászjókóhalmán, a kiskomédiások nyolcadik öregerdei táborozása során. Nem maradt el a szülők és a közeli tanyák lakói részére szervezett bemutatkozásunk sem, s vele együtt a siker sem. Egyébként táborunk létszáma 32 fő volt, a turai gyermekek mellett hatvani vendégeink is voltak.

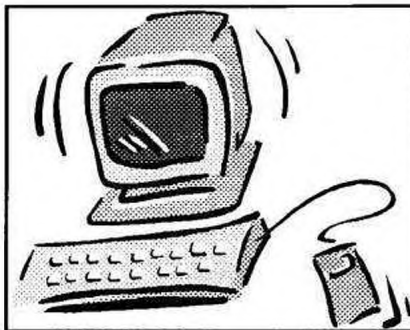
Fotó és szöveg: **Takács Pál**

A nyitó táborüzem fényénél

1perces

Szomszéd: TURANET (2. rész)

Manapság igencsak előtérbe kerültek az olyan fogalmak, mint a faluturizmus, a marketing vagy éppen az „image”. (Ejtsd jó magyaron: imázs!) Azaz nagyon fontos lett a kistélepülések számára is, milyen képet mutatnak magukról a külvilág felé. Ennek egyik legjobb fóruma éppen az internet, ezért is nagyon fontos

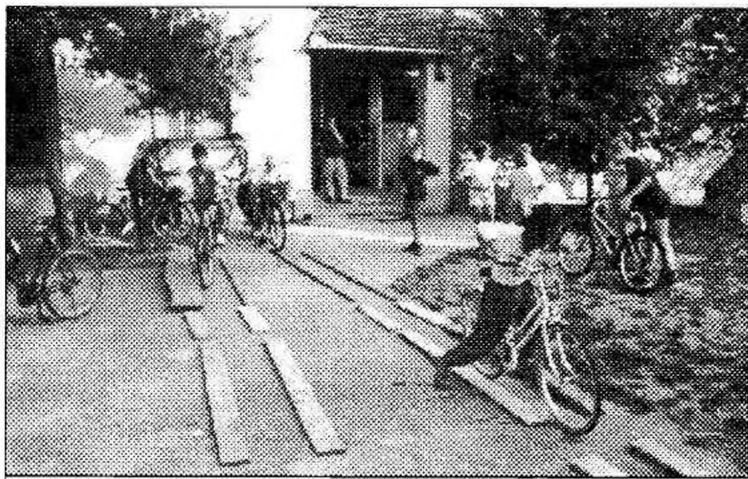
idegenforgalmi szempontból, hogy milyen módon van jelen egy-egy helység a világhálón.

Tura esetében - úgymond - van még mit javítani a helyzeten, igaz azért nem állunk olyan nagyon rosszul. Szó mi szó, községünk önálló weboldallal még nem rendelkezik, de például az egyik viszonylag népszerű netcimen egy igen impozáns oldalt találhatunk Turáról, mint idegenforgalmilag fontos(!) helyről. A legfontosabb adatok között többek közt megtalálhatjuk azt is, hogy a község 55.91 km² területén jelenleg 8016 lakos él... De elolvashatjuk itt a helység részletes történetét, jelenkori bemutatkozását, illetve megtekinthetjük a címert és néhány tetszetős fényképet is. Volt azonban valami, amit még ezeknél is érdekesebbnek találtam. Az esetlegesen idelátogató turistáknak a következő szabadidős tevékenységek voltak felsorolva: lovaglás, vadászat, zenes-táncos szórakozóhely, fitness szalon, kondicionáló terem, horgászat. No comment. (WWW.GODOLLO-TOURIST-REGION.HU/GIB-TURA.HTM)

Gyakorlatilag ugyanilyen jellegű idegenforgalmi oldal található az Almanachon is annyi különbséggel, hogy községünkről itt három nyelven is el lehet olvasni a tudnivalókat. Ennek az oldalnak kicsit jobban tetszett a megjelenése, a külalakja (harsányabb és színesebb), bár itt is találtam egy meglepő programajánlatot: nyáron csónakázás, télen korcsolyázás.

Na, de egyelőre elég a cikkírásból, mennem kell, mert a barátommal megbeszéltük, hogy ma este csónakázunk egy kicsit...

(folyt. köv.)

KRESZ ügyességi verseny

SZENT ISTVÁN ÜNNEPE

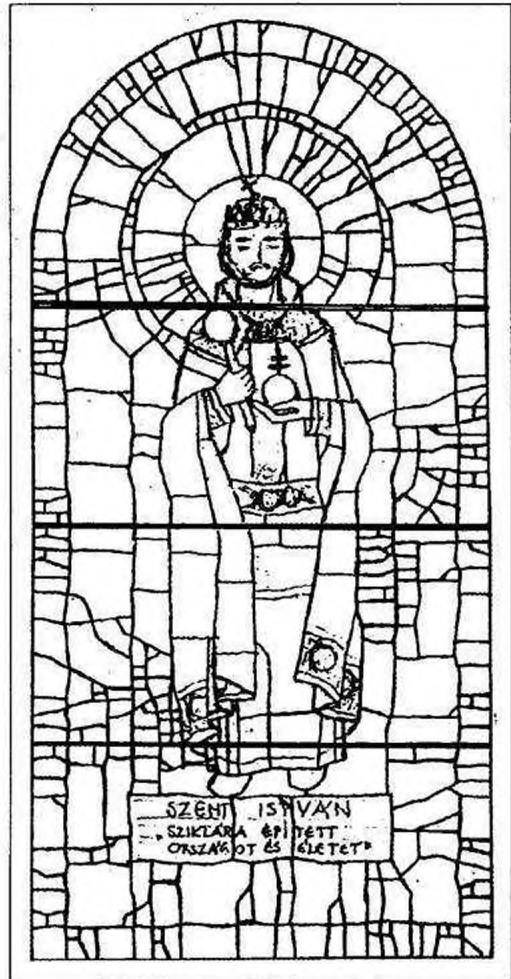
Elérkezett a millenniumi év csúcspontja: augusztus 20. Ünnepe van Magyarországon. Sok, méltóságot sugárzó, emelkedett hangulatú rendezvény, sok kiemelkedő jelentőségű esemény. Emlékművek, szobrok avatása, most emelt vagy felújított épületek, templomok átadása, áldása országsszerte. Három tételből álló Millenniumi Óda született **Selmecci György** zenéjével, amit 1000 gyermek énekelt az Országháznál a Kossuth téren, a központi rendezvényen. Az Esztergomi Bazilika előtti téren bemutatták a neves szerzőpáros, **Szörényi Levente** és **Bródy János** új rockoperáját, a Veled, Uram címűt, így már e zenés műfajban is van trilógiánk, ha "egybekötjük" az Attilá-t, az István, a király-t és a most született művet.

II. János Pál pápa üzenetét közvetlen helyettese, **Sodano bíboros** hozta el Magyarországra, a Szent Jobb útja pedig a Parlamentbe vezetett az ünnepi körmeneten. Páratlan dolog, hogy a keleti ortodox egyház szentjei közé emelte államalapító királyunkat.

Ezen események sorába illeszkedett a turai ünnepség, ami augusztus 19-én este 7 órakor kezdődött a műv. ház udvarán, a Himnusz közös éneklésével. Elsőként a **Turai Énekmondók** léptek színpadra. Vezetőjük, **Maczkó Mária** szólója után, mely Álmos vezérről, Árpád fejedelemről szólt, nyolc népviseletbe öltözött lány énekelt Szent Istvánról, Máriáról. Azt a műsort hallhatta a turai közönség, melyet nemrégiben (aug. 13.) a Mátyás templomban mutatott be a csoport. Az énekek legfőbb üzenete talán ebben a sorban foglalható össze: "Bús ügyünket szánd meg, magyarjaid áldd meg, Szent István király..."

Tóth István polgármester is arra hívta fel a figyelmet ünnepi beszédében, hogy a harmadik évezrednek is István útján kell elindulnia, akinek hite, helytállása, küldetésstudata a ma politikusainak is példája lehet. Kitartással, imádsággal, magyarként "meneteljünk" Európa felé, mert - és itt **Orbán Viktor** miniszterelnök egy beszédére hivatkozott - mindenkinek ott kell boldogulnia, ahová tartozik.

Imnár hagyomány, hogy az augusztus 20-i ünnepségen kerül sor a helyi Képviselő-testület által alapított kitüntetések átadására is. Turáért Emlékérmeket vett át **Tóth István** polgármestertől **Jenei Istvánné Mezei Sarolta** kertészmérnök, tanár, aki 1934-ben született Mezőtúron. Ugyanott érettségizett 1952-ben. A Budapesti Kertészeti Egyetemen szerzett diplomát 1957-ben. 1956-ban kötött házasságot **Jenei István** turai lakossal. Három gyermeket neveltek fel. 1960-ban mezőgazdasági mérnök-tanári, 1971-ben a Kossuth Lajos Tudományegyetemen kémia tanári diplomát szerzett. 1969-71 között tanára volt a Turai Mezőgazdasági Szakközépiskolának. 1956-ban fiatalasszonyként került Turára, előbb a népviseletét, kézimunka kincseit ismerte meg. Az Ifjúsági Szövetkezetben igyekezett a gyerekeket munkára, a szülőfalu szeretetére nevelni. Ezalatt részt vett a falu közösségi életében is. 1990 óta aktívan dolgozik a község szépítésében, kulturált környezetének kialakításában. Tura részére készített munkái: Szent János szobor - Ivókút park terve; Millecentenáriumi Emlékpark - Kónya és környéke kert terve; II. világháborús emlékmű - Kaszinó tér park-terve (ebből az emlékmű közvetlen környéke lett beültetve, a tér szerkezeti és kertészeti kivitelezése még nem készült el); Régi temető fásítása; Köztársaság úti iskola bővítési telek fasor terve; II. sz. Óvoda bővítési telek kertészeti terve; Piac tér, volt Galgagyöngye melletti park terve; Új temető kert-terve; Millenniumi emlékpark és emlékmű kertészeti terve; Templom kert fasor cseréjéhez szaktanácsadás.

P. Kákonyi Asztrik vázlatja a turai templom Szent István ablakához

☘ AZ EZREDEVÉGEN

Posztumus Tura Díszpolgára kitüntetésben részesült **Kovács László** Kossuth-díjas népművelő, aki 1908. április 3-án született az ormánsági Királyegyházon. Tanítói pályáját Sellyén, az Ormánság fővárosában kezdte. Fiatalos lendülettel kapcsolódott be a kulturális életbe. 1935 őszén került Turára. "Megkapott a falu népművészete" - írta önéletrajzában. Szinte azonnal maga köré gyűjtötte a fiatalokat. A Gyöngyösbokrétá keretein belül felelevenítette a fonójátékokat, a Bogár Imrét, Csali Pistát, Csáki bíróné és sok más balladát. Ezekben az években kezdték újra felfedezni a néprajzos és népművelő munkatársak Turát. A '40-es évek végétől kántor-tanítói tevékenységét támadva Hévízgyörkre, majd Versegre helyezték. 1952-ben került vissza Turára. 1954. március 15-én kapta meg a Kossuth-díjat. A turai Művelődési Házat 1962. február 27-én bekövetkezett haláláig járási felügyelőként sem hagyta magára. A díjat özvegye vette át fiainak, unokáinak jelenlétében.

Pálinkás Ildikó - az est műsorvezetője - itt jelentett be három, nem helyi alapítású magas rangú kitüntetést. **Bozó Györgyné Benke Terka néni** augusztus 18-án **Rockenbauer Zoltántól**, a Nemzeti Kulturális

Örökség Minisztériumának első emberétől vette át a Népművészet mestere címet az Iparművészeti Múzeumban rendezett ünnepségen. GRATULÁLUNK! A másik kitüntetett **Fekete László** nyugdíjas ének-zene tanár, aki augusztus 20-án Nagykőrösön, a megyei ünnepségen kapta meg az igen nagy elismerést jelentő Lajtha László-díjat - életművéért. GRATULÁLUNK! A harmadik kitüntetésről, **Sára Ferenc** emlékgyűrűjéről előző számunkban már hírt adtunk.

A kitüntetések átadása után hangszeres zene következett. A hat fiatal - akinek tanára, **Unger Balázs** neves népzeneész -már egészen könnyedén kezeli a vonót. Pálinkás Ildikó ezt a zenekari számot így konferálta: "Szóljon most a turai hangszeres népzene tagozat dunántúli muzsikája Kovács László tiszteletére, aki hajdan népi zenekart szervezett Turán."

A Turai Komédiások Az új évezred felé c. irodalmi összeállítása a XX. század komor sötétségét vetítette a közönség elé - versek és jól megválasztott zene segítségével. Az összeállítás második felében oldódott, majd eloszlott a tragédia hangja. Megjelentek a kézfogások, kalász, menyasszonyi koszorú és virág, meg természetesen gyermekek, akik szertelenek, vidámak és a reményt, újrakezdést jelentik. (A színpadra belépő gyermekek szerepét a turai négyesikre kapták: **Sára Anikó, Zsuzsanna, István és Krisztián.**) A műsort szerkesztette és vezette: **Diligens Melinda.**

A magyar népdalok apáról fiúra c. impozáns kompozíció azért volt megkapó, mert minden korosztály helyt kapott a színpadon. 3-4 éves **ovisok**, kiskisiskolások, Maczkó Mária és a Turai Énekmondók. **Sára Ferenc** és **Kék Szivárvány együttese**, a **Nyugdíjas Klub** dalosai népviseletben, és nemcsak turai, hanem mezőségi és csángó népviseletben is. A csoportos és egyéni énekléseket a Turai Ifjúsági Néptáncsoport Táncos Magyarország c. táncavalkádja követte. Szólót táncolt **Széphalmi Zoltán**, különös gyönyörűség volt látni a turai menyasszonyi ruhát, amit **Pázmándi Ágnes** viselt.

A már-már hosszúra nyúló ünnepség jelentős percei következtek ekkor: szintén a hagyománynak megfelelően a Galgamenti Szövetkezet elnöke átadta az új kenyeret a község polgármesterének. **Kis Miklós** reméli, hogy a mérsékelt termés ellenére a learatott búzamennyiség kitart az új termésig. Három kenyeret sütöttek a pékek e jeles alkalomra. Az elsőt **Czeczéné dr. Szirmai Gabriella** jegyző asszonynak, a másodikat **Csatóné Kerek Erzsébetnek**, az Időskoriak Szociális Otthona vezetőjének, a harmadikat **Seres Tünde** műv. ház igazgatónak adta át Tóth István polgármester, hangsúlyozva a községben élő minden korosztály kenyerének fontosságát.

A polgármester úr záró gondolata így szólt: "Kovács Laci bácsi mosolyog ránk most onnan föntről. Örül, mert megkezdett munkája tovább virágzik, útja nem volt hiábavaló." Az ünnepség végén több százan nézték a gyönyörű, színvonalasan megrendezett tűzijátékot a Piac téren, melynek tervezője és lebonyolítója **Pásztai Vilmos** volt.

Erdélyi Ágnes

Tura Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
POSZTUMUSZ TURA DÍSZPOLGÁRA

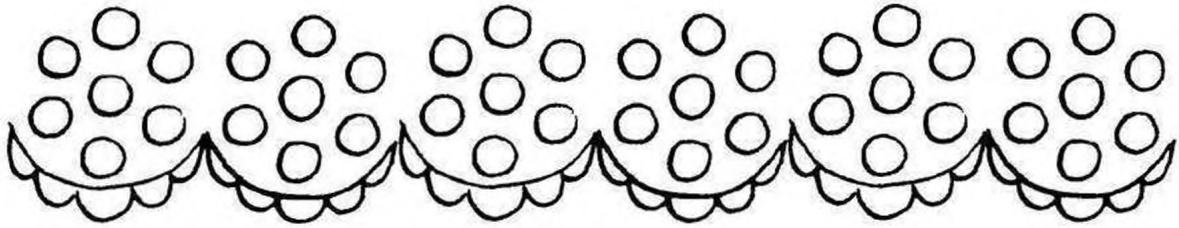
kitüntetést adományoz
KOVÁCS LÁSZLÓ

egykori kántortanító, iskolaigazgató, Kossuth-díjas népművelő,
művelődési ház igazgató, népművelési felügyelő részére,
aki példakép volt a népművelés munkásai előtt.

"Életpályája és munkássága, puritán tisztasága ragyog minden ember felé,
akiket ő nagyon szeretett, akik őt oly nagyon szerették."

Tura, 2000. augusztus 19.

TURA ÉLŐ NÉPMŰVÉSZETE

Amint előző számunkban már hírt adtunk róla a monográfia átadása kapcsán: "A millenniumi ünnepség a művelődési ház nagytermében igen impozáns környezetben került megrendezésre, hiszen a TURA ÉLŐ NÉPMŰVÉSZETE c. kézimunka kiállítás adta a lenyűgöző 'díszletet'." Ez a néhány sor azonban kevés ahhoz, hogy érzékeltessük e kiállítás jelentőségét, s ráirányítsuk a figyelmet az ezzel kapcsolatban felmerülő kérdésekre. A turai hímzés mögött komoly történelmi múlt és alkotói jelen áll, melyet azzal a céllal kell vizsgálnunk, hogy kifürkéssük jövőjének lehetséges és javasolt útját. Ehhez nyújtott szakmai segítséget a zsűri elnöke, Dr. Varga Marianna néprajzkutató, valamint Barsi Hajna, a Népi Iparművészeti Tanács titkára, akik értékelték a beküldött anyagot és kiválasztották a bemutatásra javasolt jó példákat. Varga Marianna 2000. június 18-án Turán elhangzott megnyitójában (melynek kivonatát közöljük) és a beszélgetésben, melyet néhány héttel ezelőtt budapesti lakásán folytattunk, számtalanszor felszengett Kovács László egykori Kossuth-díjas népművelőnk neve. Az ő tevékenysége és személyisége elválaszthatatlan Tura sokak által ismert népművészeti értékeitől. Ezen a néhány oldalon keresztül egyben Laci bácsira is emlékezünk, mint 2000. esztendőnk posztumusz Díszpolgárára. A turai népművészet továbbélésének problémája, melynek megoldására mindennapjait áldozta, még ma is foglalkoztat néhányunkat az előadóművészet területén éppúgy, mint a tárgyi művészetben. Ez irányította beszélgetésünk fonalát Marianna nénivel.

- Mivel foglalkozik most Dr. Varga Marianna? Hol tanít?

- Mint néprajzkutató a népviselet-népi textilek témakörrel, valamint a népi iparművészet-háziipar történelmi kérdéseivel foglalkozom. Az Iparművészeti Egyetem Textil Tanszékén 1992 óta tanítok rendszeresen a II. éves hallgatóknak néprajz-népművészet-népviselet témában. Emellett a megjelenés alatt álló Somogy megye népművészete c. kötetben a "Somogyi hímzés és csipke" fejezet kéziratát augusztus hónapban fejeztem be.

- Néhány év ill. évtized eltelt azóta, hogy Turán járt Marianna néni. Míg Zsiga Ilon néni élt, gyakoriak voltak falunkban tett látogatásai, de 1978-as halálát követően nem csak egy nagy alkotó egyéniséget veszített el a népművészet, hanem egyben Marianna néni is elveszített egy kiváló adatközlőt és egy nagyszerű embert. Majd 1996-ban, a millicentenárius évében, s idén 2000-ben a millennium ünnepén a művelődési ház meghívására újra találkozhatott sok régi ismerőssel és új arcokkal. Hogyan emlékszik vissza az első turai élményekre?

- Tulajdonképpen Turán az 1950-es évek legelején jártam. A mai Magyar Művelődési Intézet (melynek elődje a Népművészeti, majd Népművelési Intézet volt) Néprajzi Osztályának külső munkatársa voltam a megalakulásától kezdődően. Egyetemi hallgatóként kezdtem először gyűjteni Turán és a Galga mentén. A Gyöngyösbokréta hagyományai alapján működő turai együttes volt az, amelynek vezetőjével, Kovács László népművelési felügyelővel komoly szakmai kapcsolatom alakult ki. A Néprajzi Múzeum tudományos munkatársai, Dr. Fél Edit, Dr. Györffy István, Dr. Gönyey Ébner Sándor az 1930-as évek végén néprajzi kutatásokat folytattak Turán és a Galga vidékén, s egyúttal véleményezték a turai Gyöngyösbokréta kiváló munkásságát. Számos tanulmány őrzi kutatásuk eredményét. A Népművészeti Intézet Néprajzi Osztályán, a "Népviselet és színpadi jelmez" címen megalakult munkaközösségben 1951-53 között Fél Edit irányítása mellett dolgoztam, melynek színpadi jelmez részét

Márk Tivadar irányította. Turával való szakmai kapcsolatom folyamatos volt azokban az években is, amikor a székesfehérvári István Király Múzeum néprajzosaként (1953-56-ig), majd az Iparművészeti Tanács referenseként (1956-57-ig) tevékenykedtem. 1958-71-ig a Népművelési Intézet Szakreferense voltam. Feladatom a népművészeti szakköri mozgalom irányítása - különösen a textil szakágban, valamint az egyéni alkotók művészeti munkásságának kibontakoztatása. A népművészet mesterei tevékenységének irányítása volt. 1958-ban megindítottuk a szakkörvezetők rendszeres továbbképzését a hímzés területén. Kísérleti tanfolyam volt ez Budapest és Pest megye területén, mely a későbbi országos képzések alapjául szolgált. Ehhez nagyon sok segítséget nyújtott a Pest Megyei Tanács népművelési felügyelője, Kovács László. Ebben az időszakban nyílt arra is lehetőség, hogy Aszódon létesüljön - szerény körülmények között - egy múzeum. Ennek megalapításában, elsősorban a textilek gyűjtésében igyekeztem segíteni - Kovács László kérésére - az aszódi Petőfi Múzeum megbízott igazgatójának, Dr. Asztalos István történelmi tanárnak. Mindezek által egyre gyakoribbá váltak turai gyűjtőútjaim.

Nagyon érdekes volt számomra a turai hímzés története és alakulása, mely egyedülálló példa a társadalomkutatás egy bizonyos ágában. A turai hímzés eredetét ugyanis visszavezethetjük a boldogi hímzésre, amelyből végül is kiindult a századfordulón, majd önálló életet élve kialakult a maga különleges, speciális jellege. A boldogi motívumok egyre nagyobbak lettek, a turaiak pedig ehhez mérten kisebbé váltak. Ami igazán egyedivé teszi, hogy a nagy íróasszonyok munkássága mellett az I. világháború után megindult egy új tervezési módszer, ami Tóth G. Mihályné Zsiga Ilona nevéhez fűződik. Hallatlan érdekes az út, ahogyan elindult. Nem tetszettek neki az országszerte kapható nyomdúcok, ezért saját maga próbálta megvalósítani azokat. Ahogy ő mondta: "buta volt a keze a rajzolóhoz". Viszont a fával és a rézzel nagyon jól bánt. Rájött arra, hogyan lehet egy-egy motívumot elkészíteni.

Mikor elővette a nagy kosarából a nyomódúccokat, még nem tudta mit választ ki, de művészi intencióval hozta létre szebbnél szebb alkotásait. Nemcsak munkái, de egyénisége is rendkívül érdekes volt. Haláláig kijáratam hozzá Turára, de ugyanílyen jó kapcsolatom volt Sára Józsefné Lajos Ilkával, aki a Gyöngyösbokréta öltöztetője volt. Az ő tehetsége is csodálatraméltó volt, ahogy a színpadi tervezésben részt vett. Tudta, hogy milyen színű szoknyáknak, kendőknek, bujkáknak kell váltakozni egy-egy színpadi képnél. Tudott távlatokban gondolkodni, felmérve a színpad méretét, a közönség nagyságát. Ilka néni volt a garancia a kifogástalan színpadi megjelenésre. Ilka néninél vagy Ilon néninél belföldi és külföldi vendégek egyaránt nagyszerű képet kaphattak a turai hímzőkultúráról. De gyakran előfordult az is, hogy odahívtuk még Tóth L. Mihályné Julia nénit énekelni, Szaszko Józsi bácsit citerázni, sőt a galgahévízi ötösfogatból Zsíros Ferencné és Katona Jánosné énekeseket, hogy gyönyörű egyházi népdalok is elhangozzanak. Egy kedves személyes emlékem is fűződik hozzájuk. Mikor a fiam megszületett, akkor Zsírosné és Katonáné megjelent nálam kakassal, hogy úgy köszöntenek, mint falun szokás. S elénekelték nekem azt a dalt, amit Kodály tanár úrnak énekeltek mindig. Ilyen volt a kapcsolatom általában a népművészekkel, bár a legszorosabb szálak Turához fűztek, ahová úgy mentem, mintha hazajárnék.

- Tura hímzőkultúrájának egy jelentős állomása volt az Export Háziipari Szövetkezet turai részlegének 1955-ös megalakulása. Milyen változásokat hozott?

- A legfontosabb, hogy megélhetési forrást jelentett. Már több turai nevet említettem, s e kérdés kapcsán nem szabad megfeledkezni Ádám Jánosnéról, aki kezdetől fogva összefogta a hímzőasszonyokat. Gyakran hozta-vitte hátikosarában a kész és a készülendő munkákat Budapestre, mert vasutas férje által ingyenes volt számára az utazás. Ez jelentette a turai háziipar kezdetét, bár voltak már előzményei a háború előtt Kovács Lászlónak köszönhetően. Ő bízta az asszonyokat, hogy eladásra is varrjanak, hogy jövedelemki-gépzéshez jussanak. Ádám nénit Tóth Péterné követte vezetőként. Az 1955-ben létrejött háziiparhoz kellett egy tervezési koncepció is. Ilka néni és Ilon néni példa volt arra, hogy egy egyszerű paraszt ember a maga négy vagy hat osztályával, milyen messzemenő szépérzékkel rendelkezik. Tudták, hogy melyik rétegnek mit kell alkotni. Ilka néni-nek a színek kiválasztásában voltak bátor kezdeményezései, melyek később el is terjedtek. Ilon néni pedig a tervezésben volt utolérhetetlen. Négy-öt száz ütőfát készített. Tervezése teljesen tudatos volt, mert tudta, mit igényel tőle a falu, milyen zsebkendőt kell adni egy lakodalomban a vőlegénynek, anyósoknak, apósoknak, papnak és így tovább. Pontosan tudta viszont, mit tud értékesíteni a Háziipari Export Szövetkezet. Megkapta az aktuális öltözködési és lakberendezési divathoz illő szempontokat, s ragyogó darabokat készített. A Népi Iparművészeti Tanácsnak két zsűrije volt, egyik exportra, másik belföldre zsűrizett, ez utóbbi nagyobb követelményeket támasztott. Ilon néni tehát attól függően tervezett, hogy melyik megrendelőnek készült a kézimunka. Kiállítások alkalmával Ilon néni önzetlenségével sokszor azt mondta: *"Vidd lányom ezt nyugodtan, és úgy pályázzál, mintha te tervezted volna."* Sokan el is fogadták. Igaz a pályázó ott volt mellette, s számos kérdést együtt oldottak meg, a kívánságát belevitte, de Ilon néni finom érzékenysége volt a meghatározó. Nem csoda, hogy ő az elsők között kapta meg a "Népművészet Mestere" címet. Ma már szinte

a folyamatosan szép ki-vitelezésért is lehet valaki mester. Zsiga Ilon néni munkái alkalmasak mű-tárgymásolásra.

- Van-e hozzájuk fog-ható alkotó egyéniség napjainkban a hímző asszonyok között?

- Nagyon tehetséges volt - különösen színérezkében - Benke Mária, precízen dolgozott Gólya And-rásné, s egész kislányko-rától Ilon néni mellett tanult Bozó Györgyné Benke Terka. Napjainkig

figyelemmel kísérem a kiállításokon megjelenő turai hím-zéseket, de sajnos már nincs olyan súllyal jelen.

- Ha okokat keresünk, választ a miértre, hogyan lehetne megfogalmazni. Azt is kérdezhetném, hogy a turai ki-állítások alkalmával milyen általános tapasztalatot szűr-tek le a szintén zsűriző Barsi Hajnával közösen. Milyen értékei és hiányosságai vannak a mostani alkotásoknak? Mennyire autentikusak, újratekertők ill. korszerűek az alkalmazások? Hogyan csapódtak le a turai hímzést ért változások, gondolok itt a minták és kompozíciók fel-nagyítására, az öltéssűrűség megritkítására, stb.?

- Az idej kiállítás letisztultabbnak érzem, mint a négy évvel ezelőt. Sokkal inkább látom a jövőképet. Itt azonban abból kell kiindulnunk, hogy napjainkkal nem is szabad összehasonlítást tenni, hiszen minden művészeti ágban ritkán vannak nagy alkotó egyéniségek. Ilon néni és Ilka néni képviselte ezt Turán egyénenként és szeretettel történő együttműködésben is. Bizonyára van bennem elfogultság is, hiszen Ilon néni szinte pótanyám volt. De amit ők tettek, azt önzetlenül, Turáért tették. Ilon néni ismert volt a faluban, mint menyasszony-öltöztető és lakodalmas főző-asszony is. Egyik alkalommal megnyílt előttem, és elmesélte nekem - amit én akkor le sem mertem írni -, hogy a lakodalmakban való segítség, a menyasszonyok koszorú-kötése annak az élménynek átélése volt számára, mintha a két évesen elveszített kislánya jutott volna el idáig. Soha nem fordult elő viszont, hogy egy darab kalácsot elhozott volna a lakodalomból. Ez az önzetlenség tette őt igazi egyéniséggé. Volt azonban egy nagyon szép kölcsönösség a népművészek és a turai lakosság között, hiszen Ilon néni-eknek nem kellett mezőgazdasági munkát végezni, mert fáradozásukat kapálással köszönték meg. Ez én úgy érzem, ma már nincs meg. Van sok tehetséges tervező, s közülük kiemelkedik Bozóné Benke Terka, de az az időszak mégsem hozható vissza. A világ és vele együtt az ízlés is változott, mely elsőként abban a közösségben szüntette meg a hagyományokat, ahol azok egykor kialakultak. Megőrzéséhez és továbbviteléhez hatalmas hit és a fiatal generáció hozzá-d hasonló elkötelezettsége kell. Ehhez kellene egy ipar-, ill. képzőművészethez értő szakember, aki vállalná az alkotó közösség összefogását baráti kör vagy szakkör formájában. A cél a turai hímzés hagyományainak megismerése. Ahhoz, hogy a tárgyaló népművészet tovább tudjon fejlődni, sok minden kell, de főképp egy irányító biztos kéz, aki jól ismeri a terület hagyományanyagát, jól tud komponálni, s figyelem-mel kíséri a mindenkor változó öltözködés- és lakáskultúrát.

Fotó: Seres Csilla

- Egy országos méretű problémával ill. hiányossággal állunk szemben?

- Sajnos, így van. A turai hímzés annyiban is különleges, hogy ilyen aprólékos öltéstechnikára és kompozícióra nem igen vállalkoznak a mai fiatalok.

- **En úgy tapasztalom, hogy néhány turai hímző asszonyban van egyfajta belső igény a szakmai segítségnyújtás elfogadására, még akkor is, ha látszólag nagy bennük a büszkeség és az öntudat, s nehezen élik meg a kritikát. Gyakran visszautalnak a háziipar működésére, s arra az időszakra, mikor még Marianna néni az intézetnél dolgozott. Lendületes és intenzív szakmai segítségre emlékeznek, mely Marianna néni távozásával oda nem figyeléssé alakult.**

- Talán előljáróban utalni kell arra, hogy - megalakulásától fogva (1953-tól) - a Népművészeti Intézet illetékes szakreferense tagja volt a Népi Iparművészeti Tanácsnak (NIT). 1971-től, amikor a NIT titkára és a HISZÖV (Háziipari és Népi Iparművészeti Szövetkezetek Országos Szövetsége) Népművészeti Osztályának vezetője lettem, a Népművelési Intézetben utódom Borbély Jolán lett. Napjainkig ő képviseli az intézetet a Népi Iparművészeti Tanácsban. A jelenlegi Magyar Művelődési Intézet Népművészeti Osztályának vezetője Héja Éva. A tárgyi népművészet kérdéseivel, az amatőr mozgalom összefogásával Beszprémi Katalin és Borbély Jolán foglalkoznak.

Tura népművészeti értékeinek megőrzése ma is fontos szempont, de ennek természetesen megvannak a lehetőségei. Az országos szinten történő felmérések (pályázatok, kiállítások, előadóművészeti folklór produkciók) biztosítják a mindenkori értékrend megállapítását. A Magyar Művelődési Intézet az elmúlt harminc esztendőben a magyar népi hímzés mellett igen nagy súlyt fektetett a történeti hímzésre, a szöttes kultúra megismertetésére, technikai elsajátítására.

Természetesen igyekeztem tanácsokat adni a továbbiakban is a turai hímzőasszonyoknak a már említett tisztségeimben, de amikor 1982-ben nyugdíjba mentem, a HISZÖV is megszűnt. A NIT a Magyar Művelődési Intézet egyik osztálya lett, ezért egykori jelentős létszámú apparátusa néhány főre csökkent. A szakmában tehát nincs megfelelő létszám az egyes területek képviselésére, így sokszor erővel nem bírják.

- **Országos viszonylatban Tura mennyire mondható alkotó, hagyománytiszteelő falunak a hímzés terén?**

- Nagyon hasonló ahhoz, amit az egész országban tapasztalok. A történetisége folytán a hagyományok elveszőben vannak, így vagy teljesen kikopnak, vagy van valaki, aki odafigyel rá települési vagy magasabb szinten, és nem engedi. Bízom benne, és úgy látom, hogy a te irányítással kialakul ez a megőrzési folyamat Turán.

- **Marianna néni tud valami biztatást adni a turai hímzés jövőjével kapcsolatban? Milyen létjogosultsága lehet a mai viszonyok között a kézimunkázásnak?**

- Amint már korábban említettük, újra létre kell hozni Turán egy hímző kört. Az egyéni alkotóknak tanácsolni tudom, hogy nyugodt szívvel forduljanak kollégáimhoz és hozzám is tanácsért, ha bizonytalan a kezük, de kiállításokon szeretnének résztvenni. Szakmai oldalról elengedhetetlen, hogy gondoskodjunk az Ilon néni alkotta nyomódúcok biztonságos megőrzéséről, múzeumi védetté nyilvánításról, mikor már nincsenek használatban. A jövőt abban látom, hogy azoknak az alkotóknak, akik nem érzik a kapcsolatot - ez ebben a gyorsan változó világban nem is csoda - a turai hímzés és annak korszerű alkalmazási lehetőségei között, forduljanak a

műtárgymásolás felé. A mesterek alkotásai kiválóan alkalmasak erre. Az idei kiállításon is úgy éreztem, hogy a legjobban azok a munkák sikerültek, melyek visszafordultak a régi kompozíciókhoz. Itt föl is olvasok neked egy részletet egy korábbi tanulmányomból: "A mai egyéni és hivatásos alkotók, tervezők és kivitelezők kétféle módon örízhetik meg a tárgyi népművészet valamennyi szakágában a hagyományokat. Vagy elsajátítják, vagy újratanulják saját tájegységükhöz, szakágukhoz tartozó technológiai fortélyokat. Az újraalkotásnak pedig kétféle módja van: Az egyik a tájegység megfelelő korhű és alkalomhoz illő tárgyainak kiválasztása után figyelembe venni a változó, a mindenkori városi öltözködés és lakáskultúra követelményeit. A másik mód: a korrekt műtárgymásolás. Ebben érzem a tárgyi népművészet és a nemzeti háziipar jövőjét, s ez visz közelebb ahhoz is, hogy a népi iparművészek helyét egyszer majd a magyar iparművészet foglalja el."

Az újraalkotás mindig nagyon nehéz dolog, bár van turai jó példa erre. Ádám néni unokájának, Erdélyi Évának a turai hímzéssel díszített alkalmi öltözék terve - mely a Mai turai hímzések c. könyvemben szerepel - még ma is megállja a helyét. Talán érdemes volna öt meghívni Turára, hogy segítsen a tervezésben. A jövő része lehet az is, mely szintén a turai hímzések megmaradását szolgálná, hogy összerendezésre kerüljenek azok a jegyzetek, dokumentumok, fotóanyagok, melyek a turai hímzésekről eddig megjelent kiadványaimból kimaradtak. Hiszen ezekben elsősorban mintanyagot kellett leközölnöm, így le kellett rövidítenem a szöveget és a képanyagot.

- **Köszönjük Marianna néninek, hogy megjelölte az utat, melyen haladva ismét rangjára emelhetjük a turai hímzést.**

Büszkék vagyunk az elődökre, de ez az érzés járt át bennünket akkor is, mikor Bozó Györgyné Terka néni, mint méltó utód, 2000. augusztus 18-án az Iparművészeti Múzeumban a Nemzet Kulturális Örökség Minisztériumának elnökétől átvehette a "Népművészet Mestere" kitüntetést. Gratulálunk. *Seres Tünde*

A népművészet nálunk és szerte Európában az általános gazdasági és társadalmi fejlődés részeként sajátos átalakuláson megy át. Egyik oldalon a modern művészet képviselői az egész világon megkülönböztetett figyelemmel fordulnak a népművészet felé, a magas művészetben ötvözik annak jellegzetes sajátosságait. Lakásaikban helyezik el a nekik tetsző néprajzi tárgyakat és öltözködésüket népi szöttesekkel-hímzésekkel díszítik. A másik oldalon, a fejlődés természetes eredményeként gazdag népművészeti tradícióval rendelkező vidékek lakói gyors ütemben cserélik fel - ahogy itt is látható - legszebb viseletüket, hímzéseiket, faragott-festett bútoraikat nagyüzemi termékekkel.

Palotay Gertrúd, aki az 1930-as években gyűjtött és fotózott Turán egy lakodalmat, és megfigyelője volt az akkor megalkult Turai Gyöngyösbokrétának. A magyar népművészet kutatása c. tanulmányában írja 1948-ban: "...A népművészet iránti érdeklődés hajnalán egyéni munkának látták a népi díszítőművészeti alkotásokat, később a kollektivitás kifejlődésének, művészi megvilágításnak tekintették őket..." A parasztság számára készült népművészeti tárgyaknak a díszítés mellett többnyire meg volt a funkciójuk, és egy-egy meghatározott terület ízlésvilágát tükrözték. Az ügyes kezű parasztság, pásztorok, falusi kézművesek kiváló minőségű termékei esztétikailag is igen értékesek voltak. Létrehozzák egyre többet foglalkoztak azzal, hogy olyan műveket készítsenek, amelyek megfelelnek a falusi ill. a városi polgárság követelményeinek, és amiket közeli piacokon-vásárokon egyúttal értékesíthettek is. Ebben a helybeli értelmiség komoly segítséget nyújtott.

Itt szeretnék tisztelettel megemlékezni Kovács László Kossuth-díjas népművelő személyiségéről, akinek tevékenysége elévülhetetlen. Tura község társadalmi-kulturális életének fejlődésében új szakaszt jelentett 1935-ben Kovács László kántor-tanító megjelenése és kinevezése. A turai fiatalok kérésére 1937-ben szervezte meg a Turai Gyöngyösbokrétát, ami rövidesen országosan a legnagyobb rangot, elismerést érdemelte ki. Ebben az együttesben a hímzőként ismert Sára Józsefné Lajtos Ilona, a Népművészet Mestere sokat segített az együttes tagjainak öltöztetésében, mindenhova eljárt velük. Így emlékezett erre: "...s ha Laci bácsi megkérte akár ünnepség, akár kiállítás rendezésében, varrásban, akár milyen hirtelen jött a felkészülés, mindig készen állt..." Az első falunapot, amin turai viseletet és hímzéseket is kiállítottak, Kovács László rendezte meg 1941-ben. A II. világháború után, 1946-ban már létrehozta Turán az első táncsoportot, a turai népi együttest, mely a Gyöngyösbokréta utódja volt, valamint megszervezte az első mezőgazdasági kiállítást. Igen nagy figyelemmel és gondossággal segítette a népművészek munkásságának kibontakozását, a turai hímzések hagyományának feltárását és továbbvitelét kutató kísérleteket. Még talán emlékeznek, hogy Turán a községi kultúrotthonban 1953-ban egy olyan palóc jellegű berendezés készült, ahol a szemeskályhát Kántor Sándor, a bútoraikat Szelek Dénes, a függönyöket Sáráné Lajtos Ilona készítette Király Elekné szakkörében. Akikről most említést tettünk, mindnyájan a Népművészet Mesterei voltak. 1960-ban Kovács László Pest megye népművelési felügyelőjeként segítette az első népművészeti szakkörvezetői tanfolyam megindítását a mai Magyar Művelődési Intézet Stúdiójában. Ennek a két esztendő elméleti és gyakorlati oktatásnak a tapasztalatai alapján indulhatott meg orszá-

gosan a megyei tanfolyamokon is a hímző szakkörvezetők képzése. Az aszódi Petőfi Múzeum létrehozása, a Galga menti és ezen belül a turai népművészeti hagyományok megőrzése az ő nevéhez fűződik, aki nagyon korán, 1962-ben hunyt el. Így marad meg számunkra - és ezt példázza az itteni turai falumúzeum is és - mindaz, ahogy elődeink, a nagy egyéniségek élték a maguk szokások paraszti rendhez illő életét, és közben tehetségükkel kiváltak a falu átlagembereire asszonyai közül. A századfordulón kialakuló hímzések mintakincsé kötetlen. E minták tervezői az írasszonyok, varrasszonyok a legkülönbözőbb forrásokból merítették. A tervező-, az író- és a drukkoló asszonyok szívesebben dolgoztak ekkor már gyolcsra, mint házivászra, mert nagyon nehéz volt vászonra a lyukhímzést varrni. A népi hímzések azáltal, hogy bolti anyagra készültek, könnyebben tudták követni a divatot. A legújabb stílusú hímzéseken a gyári, géppel hímzett és szövött selymek, jacquard mintás szalagok mintáit is utánozták. A hímzéseket már nem fehér, vagy két-háromszínű, hanem sokszínű fonallal tarkára hímeztek, s a legújabb munkákon sem található meg sokszor a színek harmóniája. Egy-egy kisebb tájegységen belül - mint pl. Turán - megfigyelhetjük, hogyan élnek tovább a különböző hímzéstílusok egyidőben, hogyan hatottak a megrendelésre készülő, a városi igényeket is kielégítő hímzések a falu hímzéskultúrájára. Ezeknél a legtöbb esetben irányították a tervezést, az alapanyagot, a hímzőfonalat a háziipar vezetői. 1955-től a Háziipari Export Szövetkezet biztosította a segítséget a megélhetéshez Turán az asszonyok java részének. Ennek a részlegnek a felejtethetlen vezetője volt 1955-től Ádám Jánosné Mária néni, majd 1978-tól megszűnésig Tóth Péterné Varjú Mária. A legkiválóbb népművészek, mint Tóth G. Mihályné Zsiga Ilona vagy Sára Józsefné Lajtos Ilona a leghatározottabban különválasztották a tervezéseknél azokat a hímzéseket, amelyeket a község igényei szerint készítettek (ez volt számukra a legfontosabb), azokat, amelyeket - megélhetésüket kiegészítő - mint háziipari termékeket készítettek, de külön kategóriát képeztek azok a műves munkák, amelyek az Országos Kis Jankó Bori Pályázaton való részvételüket bizonyították. Nem szabad kihagynunk azt az ötödik kategóriát, aminek a zsűrizése nálam volt odahaza: Ilon néni vagy a Váci Püspökség kérésére, vagy a környező plébániák számára készítette az egyházi öltözeteket.

A magyar millennium évében a turai Bartók Béla Művelődési Ház nemes feladatra vállalkozott, amikor "Tura Élő Népművészete" címen első alkalommal pályázatot hirdetett nemcsak a hímzés, hanem a tárgyi népművészet valamennyi szakágában. Külön örömet jelentett számunkra, hogy a kiállítás szellemében a XIII. országos kiállítás gondolatát követte a pályázat kiírásában és a kiállítás megrendezésében. Seres Tünde, úgy érezzük méltó folytatója elődei törekvésének a régi turai népművészeti hagyományok korszerű továbbfejlesztésében, melynek formái részét képezik jelenkori kultúránknak. A pályázaton 16 alkotó vett részt, különféle művekkel. Legnagyobb számban a régi turai hímzés mintakincsét dolgozták fel. (A pályázók nevét előző számunkban közöltük. Szerk.) A zsűri tagjai voltak: Dr. Varga Marianna, Barsi Hajna, a Magyar Művelődési Intézet Népi Iparművészeti Osztályának vezetője, Viszóczy Ilona, az aszódi Petőfi Múzeum néprajzkutatója. Eredményes munkánkat a művelődési ház részéről Seres Tünde és Basa Brigitta segítette.

A JUBILEUMI BÚCSÚRÓL

Ha megkérdem, mi az a búcsú, mit felelnek rá?

A gyerek biztosan a vásártéri sergőkre, céllövöldére, ezerféle ajándékot kínáló árusokra, vidám szórakozásra gondol. Vallásos ember tudja, hogy a búcsú napja: a templom felszentelésének, vagy a templom védőszentjének az ünneplése. Máskor búcsújáráson a zarándoklatra gondolunk, amikor vállalva az utazás, gyaloglás fáradalmait, elmegyünk egy kedves kegyhelyre, hogy ott lelkiükben gazdagodjunk. Akkor igazi a BÚCSÚ, ha hozzá szentgyónás, azaz komoly lelkiismeretvizsgálat, a jobbulás őszinte szándéka, és a szentáldozásban Jézussal való egyesülés társul. Akkor lelkiükben megújulunk, és Szent Pál szavai szerint a „Régi embert levetve, az újat, a Krisztust öltjük magunkra.”

Amikor búcsú elnyeréséről beszélünk, az, valami más.

Hogy tisztában legyünk, hadd idézzem a Katolikus Katekizmust, az egyház hivatalos hittankönyvét: „A BÚCSÚ Isten színe előtt, a már megbocsátott bűnükért jár, ideigtartó büntetések elengedése, melyet a katolikus hívő, aki megfelelően felkészült, és teljesítette a kiszabott feltételeket, elnyer az Egyház segítségével, amely mint a megváltás szolgálya, Krisztus és a szentek elégtételt nyújtó érdemeinek kincstárát hivatalosan kezeli, és abban részesítheti tagjait.” (1471.)

Azért, hogy jobban megértsük az Egyház ezen gyakorlatát, látni kell, hogy a bűnnek KETTŐS KÖVETKEZMÉNYE VAN. A súlyos bűn megfoszt bennünket az Istennel fennálló közösségtől, és ezáltal képtelenné tesz bennünket az örök életre. Az ettől való megfosztottság neve a bűn „örök büntetése” (vagyis a kárhozat, a pokol).

Másrészt minden bűn, még a bocsánatos bűn is, a teremtményekhez való ártalmas ragaszkodást vonja maga után, ezért szükséges a megtisztulás, akár itt a földön, akár a halál után. Ez utóbbi állapot neve a purgatórium, tisztító-tűz, vagy tisztítóhely. Ez a tisztulás szabadít meg mindattól, amit a bűn „ideigtartó büntetésének” nevezünk.

A szentgyónás, a bűnök megbocsátása, az Istennel fennálló közösség helyreállítása magával hozza a bűnök „örök büntetésének” elengedését. Am a bűnök „ideigtartó büntetései megmaradnak. Ettől a keresztény ember úgy szabadul, ha türelmesen viseli az őt ért szenvedéseket, megpróbáltatásokat, beleértve a bűn büntetéséért járó halált is, valamint a szeretet és irgalmasság cselekedeteit, meg az imádság és a bűnbánati gyakorlatok, böjt stb. segítségével igyekszik önző akarata helyett Isten akaratához igazodni. Ebben a megtisztulásban, „Új emberré válásban” nincs egyedül. Az egymást szerető, egymásért küzdő, imádkozó keresztény testvérek, akár e földön, akár az üdvözültek között, segítik őt.

Természetes, hogy az örök élet visszaszerzése a bűnös ember számára az egyetlen közvetítőtől, Jézus Krisztustól származik. Az Egyház a Krisztustól kapott oldó-kötő hatalom következtében szinte mintegy lelki kincstárból osztogatja bőven a szentek, buzgó lelkek imájának, érdemeinek ajándékait: ezt nevezzük búcsú elnyerésének. Ehhez azonban az Egyház iránti engedelmességünk, és Egyházhöz tartozásunk jeleként megteesszük, amit tőlünk kíván.

A Jubileumi búcsúk elnyerésének feltételeként az egyház ezt kéri tőlünk:

1. SZENTSÉGI GYÓNÁS, amely a szív igazi megtéréshez vezet. Komoly elszántság arra, hogy a bűnnel szakítok, a szeretet elleni vétkeimet jóváteszem, Isten és emberszeretetre teljes szívvel törekszem.

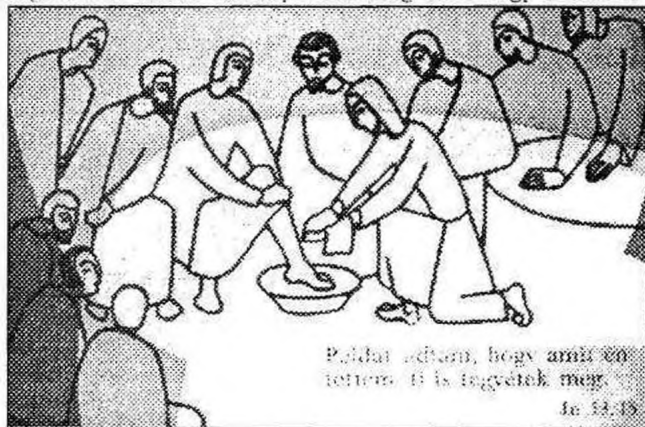
2. SZENTÁLDOZÁSHOZ JÁRULÁS
Ez egyesít engem teljesen a titokzatosan köztünk élő Krisztussal, és így az Isten útján nem egyedül, hanem velem a szívemben járok. „Aki eszi az én testemet és issza az én véreimet, az bennem marad, és én Őbenne.”
(Ján. 6. 56)

3. ZARÁNDOKLAT
Mevallása ez a keresztényekkel való közösségemnek. Nemcsak egyedül járok az Isten felé vezető úton, hanem testvéreimmel. „Az egész keresztény élet az Atyai házba való nagy zarándoklathoz hasonlít...” - írja a Szentatya Szentévi Bullájában. (Irat)

4. IMÁDSÁGOK
Az Egyház „lelki kincstárának” gyarapítása, és hitem megvallása, hogy elimádkozom: MIATYÁNKOT, ÜDVÖZLÉGYET, HISZEKEGYET, DICSŐSÉGET a Szentatya szándékára.

5. EGY OLYAN TEMPLOM MEGLÁTOGATÁSA, amelyet erre az egyházi tanítóhivatal kijelöl. Környékünkön Máriaesnyő, a búcsújáró helyek, Székesegyházak.

6. A TESTVÉRI SZERETET CSELEKEDETEI
A betegek, a bebörtönzöttek, a magányos, idős emberek, testi fogyatékosok, elhagyott gyermekek, nehézségekkel küzdő fiatalok, valamint minden szükséglet szenvedő testvérünk javára, mert Krisztus bennük is jelen van. Az ő szava az ítéletkor: „Amint egynek is tettetek a legkisebb testvéreim közül, azt velem tettétek.” (Máté ev. 25. 40)

Pálkai adham, hogy amit én tettem, ti is tegyétek meg.
Jn. 13:15

Legközelebbi ZARÁNDOKLATUNK Máriabesnyőre vezet: szeptember 10-én. Ez a zarándoklat a turai hívek több mint 150 éves hagyománya, fogadalmi napként tartották. Voltak évek, amikor 1000 turai is elindult még gyalog is Besnyőre. Használjuk ki ezt az alkalmat is arra, hogy - már lehetőleg itthon - őszinte szentgyónással és ott szentáldozással a Szentévi búcsút megnyerjük magunk, vagy megholtjaink számára is felajánlhatjuk.

KEZDŐDIK AZ ISKOLA! KEZDŐDIK A HITOKTATÁS!

MINDEN MEGKERESZTELT KATOLIKUS GYERMEK SZÜLEI ISTENNEK ÍGÉRTÉK A KERESZTELESKOR, HOGY GYERMEKÜKET "VALLÁSOSAN", AZ EGYHÁZ TÖRVÉNYEI SZERINT NEVELIK.

Így intette a keresztelő pap őket: *„Tanítsátok meg imádkozni, ismertessétek meg vele Isten igazságait és parancsait... Most e gyermek Isten gyermekévé lett. Amikor először járul a szentáldozáshoz, részesül Krisztus áldozati lakomájából, és a bérmlásban nyeri el a Szentlélek ajándékainak teljességét. Neveljétek őt feltő gonddal, ügyeljétek arra, hogy Istent mielőbb megismerje”* (részletek a keresztség szertartásából)

EBBEN SEGÍT AZ EGYHÁZ a szülőknek (nem helyettük végzi, hanem segít!) a hitoktatással. Ez csakis a szülőkkel együtt lehet eredményes, ha azt hallja és látja otthon is, amit az Úr Jézus tanítása szerint hall a hittanórán.

JÖVŐ TAVASSZAL BÉRMÁLÁS IS LESZ EGYHÁZ-KÖZSÉGÜNKBEN. A 7-8. osztályosok és a más iskolákban járó azonos korúak, vagy nagyobbak bérmálkozhatnak, akik rendszeresen részt vesznek a hittanórákon, a kellő ismeretekből vizsgát tesznek, és gyakorolják vallásukat a vasárnapi rendszeres szentmisén való részvétellel is. *„Más plébánián történő elsőáldozásnak és bérmlásnak feltétele a területileg illetékes (lakóhely) plébános írásbeli engedélye.”* (Váci Zsinat 14.§.) Azoknak, akik nem az itthoni iskolában tanulnak, KÜLÖN BÉRMÁLÁSI KÉSZÜLET MINDEN PÉNTEKEN ESTE 7-kor a Cserkészházban.

Azokat is szeretettel hívjuk közös felkészítő tanfolyamra szeptember 17-én d.e. 8 óras szentmisére és az azt követő megbeszélésre, akik valami ok miatt keresztségben, elsőáldozásban nem részesültek. Ne számítsanak KÜLÖN PLÉBÁNIAI ELŐKÉSZÍTÉSRE ESKÜVŐ KAPCSÁN SEM! Legalább egy év a felkészülés ideje!

„Engedjétek hozzám a gyermekeket, ne tartsátok őket vissza...” mondta az Úr Jézus.

Lelkiismeretlenség lenne azonban, ha ez csak az elsőáldozás, bérmlás előtti napokban mondanák papjainknak azok, akik addig nem engedték őket se hittanra, se szentmisékre. Mert Jézus minden nap várja őket az imádságban, minden vasárnap a szentmisén a templomban és a hittanórákon. Szülőknek szóljon elsősorban minden nap:

„ENGEDJÉTEK HOZZÁM ŐKET, NE TARTSÁTK ŐKET VISSZA!”

Lukács András apát-plébános

Egyoldalú levelezés

A TV2 NEM VÁLASZOL...

Diligens Károlyné, a Turai Komédiások szinkorének vezetője 2000. február 28-án az alábbi levelet jutatta el a TV2 Szerencsekerék szerkesztőségének:

"Szinkorünk azzal a tiszteletteljes kéréssel fordul a T. Szerkesztőséghez, hogy szíveskedjenek lehetővé tenni csoportunk 3 tagjának (**Diligens Melinda**, ELTE IV. évf. hallgató, **Kiss Gábor**, általános iskolai tanár és **Kuti Balázs**, Műszaki Egyetem II. évf. hallgató) részvételét a Szerencsekerék játékában.

Szinkorünk működéséről néhány dokumentumot mellékelünk.

A játék során esetlegesen megszerzett pénzösszeget a turai négyes ikrek iskolai előkészületeinek segítésére szeretnénk felajánlani, akik szüleikkel együtt a helyszínen vehetnék át támogatásunkat. Az ikrekről annyit, hogy ők voltak a világon az első lombikbéli négyes ikrek, ellentétben a sajtó későbbi állításaival, melyek szerint Magyarországon a mohácsiak voltak az elsők. A kevés jövedelemmel rendelkező szülők hét évvel ezelőtt nagyon sok ígéretet kaptak a rendszeres támogatásra, de ezek lassan-lassan elmaradoztak. Most az iskolába járás új gondokkal terheli a szülőket, ebben szeretnénk a segítségükre sietni.

Kérjük ismételt, szíveskedjenek közölni velünk, hogy milyen feltételek teljesítése során juthatnánk el a képernyőre. Mi ugyan nem vagyunk "nagy művészek", de munkánkat a Galga völgyében, Pest megye egyéb településein, valamint a Jászság tanyavilágában és sok településén jól ismerik."

Aztán 4 hónapos várakozás következett...

A hetenként rendszeresen megtartott próbákön mindig szóba került a levél, és a segítő szándékú komédiások várták a kedvező választ. Sajnos mindhiába, mert sem a kedvező válasz, sem pedig az elutasítás nem érkezett meg. Akkor úgy gondoltam, hogy kezembe veszem az ügyet, és június 15-én megszövegeztem egy levelet a TV2 elnökének, számítva a legfőbb vezető jóindulatú segítségére. Íme a levél szövege:

Sajnos a mai napig erre a levélre sem érkezett válasz. A dolog azonban nagyon elgondolkodtatott. Vajon annyira lehetetlen kérés fogalmazódott meg ezekben a levelekben, hogy az illetékesek még csak válaszra sem tartják azokat érdemesnek? A jelentkező fiatalokat nem az önmotogató és nem a nyereségvágy ösztönözte erre a szereplésre, hanem a segíteni akarás és a szeretet. (Sajnos ez utóbbi fogalmak kezdenek teljesen kivészni társadalmi életünk egyes területeiről!) Aztán ha valóban teljesíthetetlen a kérés, ez néhány szóban megfogalmazható, és könnyen a levélíró tudomására hozható. Vajon ez miért nem történhetett meg? (Igaz, nem küldtünk felbélyegzett válaszlevelezőlapot.)

Ugyanakkor azt is el kell mondanom, hogy még ennél is sokkal "keményebb" kéréssel fordultak komédiásaink a Duna TV vezetőjéhez erdélyi jótékonysági turnéjuk előtt. Az történt ugyanis, hogy a 8 napos utazás költségeihez még hiányzott 80 ezer forint. Ezt írták meg az Elnök úrnak, kérve segítségét a probléma megoldásában. Válaszlevél innen sem érkezett. Csak egy telefonjeltést kaptunk, amely nagyon lakonikusan azt hozta tudomásunkra, hogy az utazás támogatására átutalták a kért összeget a komédiások bankszámlájára.

Mindez a levél feladását követő második napon történt...

"Tisztelt Elnök Úr!

Őszintén szólva nagyon szégyellem magamat, amiért is e levél megírására kényszerültem. Mivel én is újságíró vagyok, az a képzet tartott eddig rabságban, hogy a feladatunk többek között az is: Ha kell, és lehet, segítsünk ott, ahol ez szükséges.

Szinkorünk vezetője még február hónapban a mellékelt pizskozatból készült levelet küldte el a Szerencsekerék szerkesztőségéhez, abban a biztos tudatban, hogy kedvező választ kapunk, vagy ha nem, akkor legalább elutasítást. Sajnos azóta néma csend csupán a válasz...

Négy kicsi gyermek iskolába készül. Egyszerre kell négy táská, négy ruha, négy cipő, négy tankönyv és taneszköz felszerelés, négy íróasztal, és azt hiszem, még sorolhatnánk tovább. Vajon lesz-e a **Sára házaspárnak** annyi pénze, hogy mindezeket meg tudják vásárolni oly nagyon várt gyermekeiknek? Pedig egykor ők voltak a világszenzáció. Az újságok tele voltak a róluk írt hatalmas riportokkal. Aztán néhány év múlva elfeledkeztek róluk! Így jutottunk el a Turai Komédiások egyik összejövételén ahhoz az ötlethez, hogy próbálkozzunk az Önök játékával. Hátha ügyességünk és szerencsénk lehetővé teszi azt, hogy tudunk segíteni.

Ezért fordulunk most nagy tisztelettel Önhöz, kedves Elnök úr, hogy amennyiben lehetséges, szíveskedjenek az említett régi levelünket előkeresni és megválaszolni!

Előre is nagyon köszönjük kedvességét!"

Takács Pál

Táborozási nosztalgia a millemnium évében

AKKOR NEM ANYAGI GONDOK JELENTKEZTEK

Véget ért a nyár. befejeződtek a nyári táborok. Sajnos ez évben is sok nehézség árán sikerült csak egyik-másik tábort "tető alá hozni". Legfőbb gondot most is az anyagi eszközök megteremtése jelentette. Pedig már hozzászórtak a táborok szervezői, hogy a pályázati lehetőségek egyre csökkenő száma miatt néha szinte koldussá kell válni. házról-házra járni az anyagi feltételek megteremtése érdekében.

Jómagam is e nyáron a 167. táboromba készülök, állandó izgalomban töltve a táborozás előtti napokat. Néhány pályázat sikeres volt a Galga Expedíció idei támogatásához, de a begéret pénzek közül még egyik sem érkezett meg! Aggódva figyelem az iskola banki értesítőit, de sajnos az eredmény mindeddig negatív. Pedig ilyenkor már más jellegű problémákkal kellene foglalkozniuk a tábori vezetőknek...

...Talán ezekben a napokban csak az tud néhány órára megnyugtatni, ha előszedem régebbi tábori feljegyzéseimet, és azzal nyugtatom meg magam, hogy hát akkor is voltak gondok. Persze más jellegűek!

Az egyik történet 1965-ben íródott. Ötvös Laci barátom járt akkor itthon első alkalommal új külföldi otthonából, és amikor egymásra pillantottunk, valószínűleg mindkettőnknek ugyanaz a felejthetetlen nyári éjszaka jutott eszébe... Laci ugyanis valamikor őrsvezető volt, a Fekete Sas őrsöt "kormányozta". Remek vezetőnek bizonyult, nem volt olyan feladat, amit őrsével ne tudott volna megoldani. E mellett őrsének tagjai a tanulás területén is megállták helyüket.

1965-ben egy kora őszi délutánon a lakásomon kéréselt fel Laci. Elmondta, hogy van otthon egy nagy kocsi-ponyvájuk, amit valaha még a Budapestre történő áruszállítások során használtak. Laci szerint épp elégnek bizonyult felfedezése egy hat személyes sátor kialakításához. Hamarosan megtudtam, hogy hétvégi, alsóréti táborozásra készülnek, szombat déltől hétfő reggelig. Kissé elgondolkoztatott a bejelentés. Táborozni csak úgy, felügyelet nélkül? Laci megbízható gyerek, de vajon képes lesz-e helyt állni két éjszakán át? Az engedélyt mégis megadtam, és másnap már együtt küszködünk az öreg kocsiponyvával. Munkánk nyomán végül is sátor lett belőle, és elérkezett a várva várt szombat is, amikor a Fekete Sas őrs teljes felszereléssel érkezett már reggel az iskolába. Az élelmezés céljaira egy hatalmas lábos "nyert betervezést", hátizsákokban, batyukban burgonya, zsír, hagyma, kenyér, szalonna. Egy-egy pokróc is szerepelt az egyéni felszerelések listáján. Az izgalomtól remegve ülték végig a szombati órákat. (Gondolom, életük egyik leghosszabb öt órája lehetett.) De végül csak megszólalt az utolsó tanóra végét jelző csengő, a fekete sasok pedig megragadták felszerelésüket, és libasorban megindultak a Galga felé.

"Úgy érzem, hogy ki kellett volna oktatom őket, mit szabad tenni odakint, és mit nem, de sajnos ezt elmulasztottam. Egy kicsit már bánt is, hogy elengedtem őket" - morfondíroztam magamban. De ekkor hirtelen eszembe jutott valami. Hát nem a világ végére repültek el a sasok! Este meglátogathatom őket, ez ellenőrzésnek is jó, no meg egy kicsit fokozhatom is a "romantikát" egy esetleges éjjeli támadással. Mit tesznek majd ebben a helyzetben a sasok?

Elég későn kezdett sötétedni. Lehetett már talán tíz óra is, amikor a halastavak mögötti cserjésben megpillan-

tottam a sasok őrtüzét. Most már óvatosan közelítettem meg a tábort. Büszke fehér zászlójuk a tábor feletti hatalmas szilfa tetején lengedezett az enyhe éjszakai szélben. Az ügyeletes őr a tűz körül sétált. A sátor felől a fiúk halk beszélgetését is lehetett hallani.

- Ti nem féltetek? - kérdezte az egyik, és érezni lehetett a hangján, hogy ő bizony "majrészik" egy kicsit. A többiek egymás hangján felbátorodva hamarosan letorkolták a "kis félost", és néhány perc múlva már el is aludtak.

Az őrs lassan leheveredett a tűz mellé, úgy éreztem, hogy kis idő múlva már alszik is. Felálltam, és lopakodva elindultam a tábor felé, amikor... hirtelen beakadt valamibe a lábam, és hatalmas eséssel terültem el a nedves fűben. Zuhánásom robaját szörnyű zenebona, csengőhangverseny kísérte. Megértettem, miért. Zsinegeket feszítettek ki a sátrak körül, amelyekre csengőket, kolompokat erősítettek, hogy figyelmeztessék őket, ha hivatlan vendég közeledik. Természetesen azonnal felpattantak valamennyien, kattantak a zseblámpák, és a "betolakodó" keresésére indultak.

"No de azért sem adom fel ilyen könnyen" - gondoltam. "Én sem vagyok már próbaidős úttörő, hogy csak úgy hagyjam magam elfogni." Amint valamennyien kifutottak a sátorból egy gyors ugrással átvetettem magam a Galga töltésén, és beugrottam a sasok halászládikjába, amelyet a táborozás idejére kértek kölcsön a tsz-tól. A második meglepetés itt ért. Ahogy a csónak fenekét elérte a lábam, egyszerre csak megingott a talaj alattam, és máris derékig a vízben voltam. "Bitang kölkök" - dühöngtem - "meglazították a csónak fenekét, hogy az esetleges ellenség ne tudja felhasználni menekülésre". A víz kissé hideg volt, meg aztán nagyon szűgyelltem volna magam, ha itt találunk a sasok derékig vízben. Gyorsan kináaszta a partra, és látva, hogy a pajtások a távolabbi cserjésben keresik a támadót, néhány fűre lépéssel elértem a sátrukat, hátulról kibontottam a ponyvát, és befeküdtem az illatos szénára. Magamra húztam egy takarót, és vártam.

Nemsokára jöttek a sasok. Hangosan tárgyalták a támadást, és látszólag bosszúsak voltak, amiért nem sikerült elfogniuk az ellenséget. Majd lefeküdtek, és örömmel nyugtázhattam, hogy nem vettek észre. Hát mégis csak én győztem!

- Szervusztok, fekete sasok! - szoltam ekkor kissé gúnyosan a már ismételt szunnyadni vágyó hálótársaimhoz. Lámpák fénye gyúlt, és tágra nyílt szemekkel néztek rám, nem értve, hogyan is tudtam így kijátszani éberségüket.

Hát, eddig a történet... és most Laci itt áll előttem családjával, és tudom, ő is erre a régi szép emlékre gondol.

- Pali bácsi, egy nagy titokkal tartozom még. Ne tessék megharagudni, de most már elárulom.

Mosolyogva vártam a "nagy titkot".

- Akkor éjszaka én voltam az őrs, és már a hídnál láttam Pali bácsit közeledni. Gyorsan odasúgtam a fiúknak, hogy színeljenek alvást, és én is hasonlóképpen tettem. Láttam, és nagyon sajnáltam Pali bácsit, mikor elesett, nem is beszélve az fürdőről, na meg a sátorba való beosonásról. Szóval tudtunk mindent, de olyan jól esett látni, hogy Pali bácsi együtt játszik velünk. Ezért eddig nem árultuk el a titkot, de most már nem fért belém, hát elmondtam.

Kicsit zavart lehetek, de azért mosolyogva szorítom meg Laci, a legügyesebb fekete sas kezét... *Takács Pál*

Megjegyzések a Tura Története monográfiához

Tura történetében piros betűs ünnep 2000. június 18.-a, a Monográfia megjelenésének napja. A jól szervezett kellemes légkörű ünnepségen végre kezünkbe vehettük a Kálna Tibor és Kálnáné Ádám Anita által tervezett nemesen egyszerű borítójú könyvet.

A múltban többen próbálkoztak Oláh Tóth Antaltól Schram Ferencig Tura történetének megírásával. Ez a mostani próbálkozás a múlt század végéig sokrétű leírást tartalmaz. A XX. századot tekintve még hiányos, mint ahogy azt az említett ünnepségen Dr. Asztalos István is hangsúlyozta. „Remélhetően lesz kedvük a turaiaknak kiegészíteni, folytatni.”

Különös érzés bizsergeti turai honszeretetünket, amikor őseink történetét olvassuk. Végre egy szakavatott történész, Dr. Asztalos István sokéves kutató, szervező munkája nyomán megszülethetett községünk Monográfiája.

Úgy gondolom azonban, hogy elismerésem nem lenne hiteles, ha nem mondanám el észrevételeimet, amely azonos nagyon sokunk véleményével a kisebb nagyobb hibákról, hiányokról, tévedésekről, a könyv szerkezetéről. Teszem ezt annak jogán, hogy megtiszteltek „a társszerző” címmel. Ugyanis a könyv megjelenése előtt nem állt módomban ezeket észrevételezni. Ha az összeállított kész anyag eljutott volna hozzánk, turaiakhoz a könyv megjelenése előtt, most nem kellene ezeket a sorokat írnom.

Az egész könyv tüzetes értékelésére természetesen nem vállalkozhattam, mert ezt csak a fent említett és hiányolt munkacsoporttal együtt tehetném meg. A könyv minden erényét és hibáját nem sorolhatom fel, de néhányra felhívom a figyelmet. Ez is elkerülhető lett volna, ha a Kiadónak és Szerkesztőnek eredeti koncepciója érvényesül, mely szerint - nagyon helyesen - csak 1945-ig kívánták megjelentetni a turai emlékeket.

Célszerűbb lett volna, ha a '45 utánról összegyűjtött anyagot archiválják - további gyűjtés anyagaival együtt -, hogy az utódoknak lehetőségük legyen eldönteni, kit miért tartanak méltónak Tura történetében elhelyezni. Ne akarjunk magunknak saját magunkról emlékművet állítani, talán megsértve és kirekesztve ezzel másokat. De ha már a szerkesztő nem tudott ellenállni a könyvben való szereplés lehetőségétől megmámorosodott gyűjtőknek, akkor segítséget kellett volna kapnia ahhoz, hogy ne kerüljenek a könyvbe útleírások, élménybeszámolók, önértékelések, az utókor számára lényegtelen részletek.

Néhány megjegyzés az I. kötethez:

Hibák

- A Szárazmalom sor nem a Kónya mellett volt, hanem a Thököly útnak volt a legrégebb neve hivatalosan, nem hivatalosan Bikakósr (Bika akol sor).
- A „Trincs” török eredetű szó, jelentése: domb (Pock Aladár gyűjtéséből)
- Maczkó Paja helyesen Palya.
- A Kercknádpart a boldogi határ mellett van, nem pedig Galgahévíz mellett.
- A 35. oldalon Ficser helyesen Fischer.
- A Szaletli tavat a tó mellett épült szaletliről (kerti épületről, lugasról) nevezték el.
- A „pengőt” szó rövidítését mindenütt helytelenül írták P-öt, helyesen P-t.
- Néhány helyen az „egyelőre” szót tévesen „egyenlőre” szóval helyettesítik.
- Az I./7. oldalon „sina ira et studio” helyesen sine ira et studio.

Észrevételek a II. kötethez:

- A II./151. oldalon látható kép nem az „Öreg” iskolát, hanem a „Kántor” iskolát ábrázolja.
- A II./197. oldalon nem Várkonyiné, hanem Csombor Mária gyermek tánckar vezető látható Vági Gyula karvezető mellett.
- A II./179. oldalon nem Kreskai József, hanem Fekete Gergely látható, nem a 20-as, hanem a 30-as években.
- Az I./279. oldalától a 330. oldalig telekkönyvi leírást részletez – más nyomdai lehetőséggel sűrítendő lett volna.
- Az I./375. oldalon Csoór Lajos képviselőt, az „Jgzság” című hetilap szerkesztőjét NN-el jelöli, pedig két másik képen nevével nevezi. A képen látható turai emberek neveit ismerjük, pl. Tóth József a Legeltetési társulat elnöke, Csányi István egyházközségi képviselő Morvai István a Hangya szövetkezet elnöke stb. Alá kellett volna írni a neveket. A fényképen látható személyek megnevezését minden esetben igényeltük volna.
- A 448. oldalon „a Magyar Tanácsköztársaság leverését követően senkit sem hurcoltak meg.” – Ez tévedés! – ugyanis Sára Mihály direktórium elnököt úgy megverték a csendőrök, hogy élete végéig viselte annak nyomát. Amikor 1949-ben bíró lett és népszerűtlen feladatra akarta kényszeríteni Pápainé tanácselnököt, így szólt Sára bácsi: „Egyszer már megverték a csendőrök, még egyszer nem veretem meg magam.”
- Az I./383. oldaltól kezdve Lukács Vilmos írásait többször idézőjel nélkül vagy pontatlanul közli a könyv.
- Az embergyógyászatnál az I./503. oldalon 3 sor jelent meg néhai orvosunkról, Dr. Főző Józsefről, ebből egy mondat: „Italoizási szenvedélye nagyban hozzájárult korai halálához.” – Községünk nagyjait nem gyarlóságuk alapján kell, hogy megítélje az utókor. Az egész község szeretve tisztelt doktor bácsija 72 évesen halt meg. Az orvoslásnak minden területét gyakorolnia kellett. Diagnózisában soha nem tévedett. Az embereknek nemcsak a

testét, hanem a lelkét is gyógyította. Kedves egyénisége, jóságos megjelenése a gyerekeket is megnyugtatta. A turai személyiségek között rangsorban ő az első.

- Az I./505. oldalán a patikusok sorából kimaradt Kneitner Kálmán gyógyszerész, aki elődje volt Prokopovits Gittának.
- Az iskolák történetéből kifelejtődött az óvoda, amely 1975-ig az iskola része volt.
- Az I./431. oldalon „az asszonyok mostak a férfiak halásztak a Galgán”. Ez az idézet Schram Ferencről van átvéve, aki (szerencséjére) nem tudhatta milyen keményen, fegyelmezetten volt beosztva a paraszt minden perce. Az asszonyok nem a mosásból éltek, a férfiak pedig nem értek rá halászni. Bizonyítékot is találunk a 476. oldalon „a Galgára a halászati jogot... László János kókai lakos nyerte el”. Ezt a nehéz paraszti életet még senki nem tudta hitelesen leírni. A mi szerzőnk sem tudott rá vállalkozni. Az I./432. oldalon írja, hogy „*A falu mindennapi életének részletes ismertetése meghaladja lehetőségeinket, ezért erre nem is vállalkozunk*”. Pedig az egész Monográfiában ez lenne a legfontosabb, hiszen a község zöme földműves volt; az ő szorgalmas munkájuk teremtette meg a lehetőségét az intelligencia viszonylag fényűző életének. Iparosok, kereskedők, értelmiségiek sokkal jobban élhettek. Csak a Monográfia olvasása után tudatosult bennem, hogy a turai parasztok mindennapi életét nekünk, turaiaknak kell sürgősen rögzítenünk, akiknek egész életünk Turához kötődik és még elevenen él bennünk a paraszti élet minden apró részlete.

A Monográfia minden fejezete eljut a leírásban napjainkig. A parasztok életének mindennapjait is ugyanúgy a mai napig kellett volna írni. Vagy félünk kimondani, hogy a Tsz. a turai ember számára nemcsak rosszat hozott? Izzalmas feladat lenne ennek taglalása, de elég lett volna a száraz tények felsorolása is, mert a Tsz. 40 éve a turai események kiradírozhatatlan része. Rangos helyet kellett volna biztosítani a könyvben azoknak a kiváló szakembereknek is, akik a maguk idejében a lehetőségeken túl is segítettek Tura fejlődését. A tagok viszonylag jó körülmények között dolgozhattak, építkezettek a korszerűen szervezett nagyturizmus gazdaság segítségével.

Amennyiben az egyháztörténeti rész nem a Monográfiában, hanem önálló kiadványként jelent volna meg, nem lenne jogunk beleszólni, észrevételezni bármit is.

A fejezet írója minden rendelkezésére álló történeti anyagot igyekezett beemelni a Monográfiába. Sok érdekes apró részletet feltár előtünk, de ugyanakkor a turaiak és a Monográfia számára érdektelen és hosszadalmas felsorolást, részleteket kihagyhatott volna. Ilyenek a Turán megfordult 150 káplán egész életútjának taglalása, vagy a turai születésű 14 általunk nagyra becsült pap rokonunk, ismerősünk, akiket ugyan nagyra értékelünk, de róluk elég lett volna annyit írni, amennyit Turáért tettek. De ha már az ő életrajzuk és tevékenységük méltatása helyet kaphatott az egyháztörténeti részben, pár mondatot érdemeltek volna azok az Egyházközségi képviselő-testületi tagok is, akiket a "nehéz" időkben a munkahelyeiken háttérbe szorítottak, és még a gyermekeik is érezhették apjuk nyílt kiállásának következményeit. Azokban az időkben ők biztosították a hitélet folyamatosságát, ezért méltatást érdemeltek volna. Ezeknek az embereknek öregségükre ismét át kellett élniük a mellőzés keserűségét, mert az 1962-től kezdődő folyamatos építkezések során végzett önzetlen munkájukról sem emlékeznek meg az egyházi részben. A II. kötet 23. Oldalán még a nevük is lemaradt a sok értékes munkát végzők felsorolásakor. Pedig ők folyamatosan jelen voltak a legnehezebb munkáknál ásóval kapával is. Közülük is kiemelkedően sokat tett Pásztor Gábor építész és Lukács Vilmos villanszerelő, akik nemcsak a szabadidejüket adták az egyházuknak. Az Ő áldozatos munkájuk taglalása is bekerülhetett volna Tura történetébe. Ez lett volna az egyetlen alkalom, hogy az egyházukért végzett erőfeszítéseikért hivatalosan is elismerést kapjanak.

Az apró részleteket szívesen olvassuk, ha fontos turai eseményekhez, vagy ha emberekhez kapcsolódnak, pl. idézet a Historia Domus-ból. „Előadtuk a Boldogasszony legénye c. misztériumjátékot.” Ehhez a tényhez hozzátartozik a következő megjegyzés: Kovács László kántor úr, aki a művészi tevékenységét elsősorban az egyház céljaira kama-toztatta, színdarabrendezésben is mindig kiválót, aktuálisat alkotott. Az ekkor szervezett lelkigyakorlat végére időzítette ezt a vallásos témájú Wagner zenével kísért színdarab premierjét, ahol Koszter atya a neves egyházi író a lelkigyakorlatról az előadásra tóduló hívekkel megnézte a darabot és gratulált a szereplőknek.

A bőséges adathalmazban szemetszűr a „kántorok és harangozók” című rész (II.127. oldalon). Nem azok, akik benne vannak, hanem, akik nincsenek felsorolva. 1892-től 1956-ig hiányoznak a kántoroknak még a neveik is (a harangozóké benne van). Indoklás az, hogy az „Iskola története” című fejezetben megemlékeznek munkásságukról, de ők elsősorban kántorok (és nem is akármilyenek) voltak, az egyházi tevékenységükről itt kellett volna megemlékezni. Az iskola történetében természetesen a kántori tevékenységükről nem írhattak. A 344. oldalon utalást is olvashatunk a kántorok hova-tartozásáról. „A kántortanítók mindvégig az egyház szolgálatában állottak, és a mindenkor plébánosnak alárendeltjei voltak.” Végképp nem értjük, hogyan maradhatott ki még a felsorolásból is a köztisztviselőnek álló Sándor József Kántor úr, akire három generáció emlékszik, aki 40 évig állt az egyház szolgálatában. (1895-1935)

A kulturális résznél a 318. oldalon említést találunk arról, hogy Kovács László „A tanítósággal párhuzamosan kántorizált is.” Sok tevékenysége mellett neki a kántorság nem „is” volt, a turaiak elsősorban azért szerették, mert mint kiváló egyház-zenész a hitélet szertartásait olyan magas fokon csillogtatta, hogy senki nyomába sem léphetett. Temetésén Dr. Kovács Gábor atya megindítóan szép búcsúbeszédében méltatta az egyház nagy kántorát.

Nem szabad elfeledkeznünk Chikán Ernő tanítóúrról sem, aki a kántorságban Kovács László állandó helyettese volt. Majd az ő hadba vonulása után 1943-tól 44-ig teljes egészében látta el a kántori teendőket. Amikor 1944-ben őt is behívták katonának, az esperes az egyházközség javaslatára az akkor még nyolcadikos gimnazista Pásztó Pétert bízta meg az 1944-45 évben a kántorság ellátásával. Ezekben a nehéz időkben egyik átlóje és tanúja volt azoknak a szörnyűségeknek, amelyek a templom körül zajlottak.

1952-től Nagy Lajos nyugalmazott pedagógus látta el a kántori teendőket. Egyházi szolgálata alkalmával a templom mellett megcsúszva lábát törte és ez okozta halálát.

További megjegyzések a II. kötethez:

Az iskolák történetében a turai iskolában működő pedagógusok neveit hosszasan sorolja a monográfia. Sokuk neve mellett frappáns rövidségű pár mondat szerepel, de sokan vannak, akikről semmit nem olvashat az utókor, pedig mind megannyi színes egyéniség, akik az iskolai munkán kívül sokrétű népművelő munkát is végeztek. Sokukról lehetett volna színes leírásban emléket állítani. Különösen a régiekről. Akkor érezzük leginkább a mulasztásunkat, ha összehasonlítjuk az „Ez is Tura” című fejezettel, ahol a fejezet írója két oldalas önéletrajz után lírai ihletettséggel írja le rendezvényeink címét, előadóját, minden szereplőjét, idejét, helyét, aktualitását, útleírással, méltatással. Az olvasó akaratlanul is összehasonlítja és rangsorolja: egyik oldalon egy embernek a gazdag életútját, a másik oldalon a sok pedagógust, akik a nyomtatott írás alapján igen keveset tettek a falujukért. Pedig a pedagógus képzettségénél fogva nagyon sokoldalú és nyitott minden iránt, de ha nem dokumentálta tevékenységét, a feledés homályába veszik minden. Bizony kevesen emlékeznek Vági Gyulára, aki gyermekoperákat írt és rendezett, vagy a még korábban élő Hajba Dezsőre, aki a híres turai fűvészenekart alapította. Sorolhatnánk sokáig. A legmostohábban az iskolaigazgatókkal és a sokat dolgozó helyettesekkel bánt a monográfia, akiknek kijárt volna a könyv lapjain egy jó fénykép mellett legalább féloldalas méltatás is.

Sajnos jellemző az egész könyvben a képeken szereplő személyek névazonosításának hiánya (pl. a szindarabos képeknél). Érdekes lenne tudni, hogy pl. melyik Dr. Király János, Dr. Sára István ügyvéd, Dr. Révész Sándor orvos, Galambos Endre nagykövet, Tóth István középiskolai igazgató, Bárdy József és Kuthi József vasúti mérnökök, és hasonló sikeres karriert befutott egykori turai színjátszók. Jó példa erre a Sporttörténet. Remek leírásának hitelességét emeli, hogy a képen szereplőket nevük aláírásával azonosíthatjuk és megőrizhetjük az utókor számára. Csakhogy: az ebben a fejezetben látható gazdag képanyag láttán még inkább hiányérzetünk támad a többi fejezetből méltatlanul hiányzó képek miatt. (Igaz, azért hiba a Sporttörténet képein is akad. Pl.: A 368. oldalon Rezván Miklós nincs a képen, Kiss Pál István és Kiss Zoltán máshol áll, és hiányzik Szabó István (Tapis) neve, aki az első sor végén áll.)

Ahogy a kultúra, a művészet, a vasút, az egyházi élet történetét, eseményeit részletesen napjainkig taglaljuk, ugyanúgy Tura életének más területeiről is bekerülhetek volna részletek: a fél évszázad alatt szerveződő gyermek és felnőtt orvoslásról, a zöldkeresztről, gyógyszerhárról, óvodákról, idősek otthonáról, Áfészről, a már említett Tsz-ről és nem utolsósorban a közigazgatásról is írhattunk volna. Természetesen nem 3-4 kötetben, hanem ésszerűbben válogatva, elhagyva a Monográfiába nem illő részleteket, helyet adtunk volna minden meg nem említett területnek. Ehhez a válogatáshoz kellett volna komoly segítséget kapnia a szerkesztőnek a nem részrehajló, tárgyilagos, turaiakból álló munkacsoporttól.

Tura, 2000. szeptember 01.

Pásztai Péter
ny. tanár

EZ IS EGYFAJTA ÜNNEPLÉS VOLT

Már itt az elején szeretnék elmézést kérni mindazoktól, akik nem szívesen olvasnak rosszkedvű, fanyar hangvételű írásokat! Jobban érezném én is magam, ha örömteli eseményekről számolhatnék be, de mivel a történelem mást óhajt, eleget kell tennem e kihívásnak.

Megint elmúlt egy ünnep. A naptárban piros betűs, azonban hangulatában igen hétköznapira sikeredett. Nem mertem körbemenni és megkérdezni az embereket, tulajdonképpen mit is ünneplünk augusztus 20-án? Talán úgy kellene feltennem a kérdést, hogy ünneplünk-e egyáltalán, vagy csak a naptárba iktatunk extra szabadnapokat. Alig több mint tíz évvel ezelőtt tömegek vonultak ki egy ilyen ünnepnapon, talán egy kicsit tiltakozásként is. Amióta nem kötelező, nem töltik meg ideológiával, azóta egyre kevesebben látogatnak el a helyszínekre. Végignézek a „tömegem”. (Csupa ismerős arc tekint vissza, mindig ugyanazok, csak az évek során néhányan kihullanak a sorból. Majdnem mindenki szemében ott van a kérdés: és a többiek...? Hát néhány tíz méterrel arrébb voltak. A legnagyobb megdöbbenést az okozta, amikor az ünnepi műsor végeztével a „tömeg” átvonult a Piac tere megtekinteni a tűzijátékot. Kiléptem a Művelődési Ház kapuján és megdöbbenem a látványtól. Tele a tér emberekkel, akik mindannyian egyetlen dologra várnak: a TŰZIJÁTÉKRA. Nem tagadom, szép volt, tetszett nekem is, csak hát nem erről kellene szólnia. Állítólag az embert az emelte ki az állatvilágból, hogy szabad akaratára szerint elkezdett gondolkodni. A gondolat tette azzá az emberiséget, ami, sőt, mindig ebből tudtunk tovább lépni. Nehezen tudom elképzelni, hogy érző, gondolkodó embereknek nincs igényük törődni a múltjukkal. Manapság már olyan gépeket hozunk létre, amelyek már-már intelligensnek mondhatók. Ezeknek csak a „mindennapi betevő energiára”, és az időszakos karbantartásra van szükségük. Tartják magukat a régi Juvenalis mondáshoz: ami kell a népnek, az a kenyér és cirkusz. Kicsit ehhez hasonlónak látom a ma emberét, különös tekintettel a fiatalabb korosztályra. Dolgozik a mindennapi betevőjéért, és néha elmegy „plázázni”, hambizni, meg „bicskhauszolni, és ezzel le van tudva a szórakozása. Saját értékeit nem tiszteli meg annyira, hogy ilyen jeles napok alkalmával egy órát szánjon az ünneplésre. Még akkor is létjogosultságát érzem ennek, ha tisztában vagyok azzal is, hogy nem mindenki a nemzeti hagyományokat részesíti előnyben. Nincsenek könnyű helyzetben azok sem, akik felvállalják az ilyen, és ehhez hasonló ünnepek megszervezését, hiszen nincs kontrolljuk arról, hogy aki nem jön el, mit látna szívesen, vagy hogyan képzeli el az ünnepet. Tudom, tűzijátékot nem rendeznek minden nap, de nekem ez a fajta ünneplés egy kicsit lapos. Érdekes körkérdés lehetne pl., hogy mit is jelent a Millennium? Nap mint nap árad a médiából, hogy ezt vagy azt szerveztek a Millennium jegyében. De nekünk mit jelent? Atérezzük-e, hogy mekkora áldozat volt megalapítani és ezer éven keresztül megtartani ezt az országot, vagy teljesen maga alá teper bennünket a létért folytatott küzdelem?

Csak azt sajnálom, hogy sokan az olvasók közül valószínűleg ott voltak velem együtt, és ugyanazt látták és tapasztalták, mint én. Akinek igazából szólna - főleg a saját korosztályomnak - azok sajnos nem látják. Vagy mégis...?

- gago -

Galga ÁFÉSZ

TURA, Rákóczi út 26.

Egész évben

KÉTHETENKÉNT COOP AKCIÓS VÁSÁR!

Rendszeresen nyereményjáték is hirdetésre kerül a COOP újságokban.

A nyári nyereményjáték ajándéksorsolásán TURAI KEDVES VÁSÁRLÓNK nyerte az egyik fődíjat, egy nagy képernyős színes TV-készüléket.

A 301. sz. TURAI MAXI COOP ABC áruházban adtuk át a nyereményt

Tóth Sándornénak.

Továbbra is várjuk KEDVES VÁSÁRLÓINKAT a COOP boltokban, ahol

JÓT, JÓ ÁRON

lehet vásárolni, és a nyereményakcióban nyerni is lehet.

COOP boltok:

301. sz.

MAXI COOP ABC

(Tura, Kossuth L. út 165.)

304. sz.

MINI COOP Élelmiszerbolt

(Tura, Rákóczi út 28.)

FOTÓ: Seres Csilla

LABDARÚGÁS 2000/2001

A lap előző számának megjelenése óta véglegessé vált a csapatok összetétele, sőt nagy irammal beindult a bajnokság őszi szezonja.

FELNÖTT CSAPATUNK az alábbi játékos garnitúrával rajtolt a bajnokságban.

Kapusok: Sipkei Attila, Hegedűs József.

Védőjátékosok: Sukaj Zsolt, Lőrincz Zsolt, Tóth István, Dusa József, Kovács László, Szepessy László.

Középpályások: Bagó Attila, Bajkai András, Burai János, Győri Tibor, Merényi Tamás, Nagy Gábor, Stefkó János, Takács László.

Csatárok: Bazsó Gábor, Köles Mihály, Kuti László, Tóth Balázs.

A turai bücsű napján, hazai pályán **BUGYI** ellen mutatkozott be csapatunk. Az első mérkőzésen nemi izgalomra adott okot, hogy első számú kapusunk, Sipkei Attila eltiltás miatt nem léphetett pályára, így hálóőrünk Hegedűs József (IFI) volt. Az izgalom nem tartott soká, mert fiatal pótlásunk kiválóan oldotta meg feladatát. Jó iramú mérkőzésen lendületes, jó játékkal **8:3** arányú **győzelemmel** ajándékozta meg csapatunk a lelkes közönséget. Gólszerzőink: Kuti László (6), Kovács László, Bazsó Gábor.

Augusztus 16-án rekkenő hőségben utazott a csapat a szerdai **RÁCKEVEI** fordulóra. Sportszerű, küzdelmes mérkőzésen csapatunk megérdemelt győzelmet aratott, visszavágva ezzel a csúfos tavaszi vereségért. Az eredmény **3:1 Tura javára**. Góljainkat Kuti László (2) és Merényi Tamás szerezték.

Az augusztus 20-i mérkőzést **VERESEGYHÁZ** ellen hazai pályán játszotta a csapat. Ezen a mérkőzésen sajnos nem született siker. **3:1** arányú **vereséget** szenvedtünk. Az első félidőben még 1:0-ra vezetett csapatunk, igaz jobb helyzetkihasználással ez 4:0 is lehetett volna. A II. félidő elején 5 perc alatt bekapott 2 vendéggól rányomta bélyegét játéknkra, megpecsételődtől a csapat sorsa. Megvertük, legyőztük saját magunkat. Gólunkat Bazsó Gábor szerezte.

A 4. fordulóban **TÖKÖL** ellen idegenben lépett pályára a csapat. Lőrincz Zsolt (k.hátvéd) az I. félidő 36. percében elkövetett szabálytalanságért piros lapot kapott, így a mérkőzés nagy részét emberhátrányban kellett játszani. Szerencsére a fiúk nem adták fel, és még nagyobb akarással játszottak. Az eredmény **3:3** arányú döntetlen lett. Pedig... Ha kihasználtuk volna kialakított biztos helyzetünket, 10 emberrel is győzelmet szerezhettünk volna. Gólszerzők: Bazsó Gábor, bajkai András (2).

Újabb szerdai forduló itthon a **LIGET SE (IKLAD)** ellen. Az ellenfél szívós védekezésére rendezkedett be, már-már úgy nézett ki, hogy a biztos győzelemre tippelt mérkőzésen nem sikerül gólt szereznünk. A II. félidő 7. percében szerencsére megtört a jég. A végeredmény **2:0**, mindkétyszer Bajkai András talált hálóba.

Az 5. forduló után, **10 pontot** szerezve, a tabella **4. helyén** áll csapatunk a 18-as mezőnyben, 17 gólt lőttünk és 10 gólt kaptunk.

Házi góllövő lista:

KUTI LÁSZLÓ	8 gólos
BAJKAI ANDRÁS	4 gólos
BAZSÓ GÁBOR	3 gólos
KOVÁCS LÁSZLÓ	1 gólos
MERÉNYI TAMÁS	1 gólos

IFJÚSÁGI CSAPATUNK bajnokesélyesként rajtolt a bajnokságban, de így az 5. forduló után, sérülés és kiállítás miatt, nagyon össze kell szednünk magunkat.

TURA-BUGYI	8:2
-------------------	------------

Gólok: Gólya István (4), Szénási Dezső (2), Matos Tamás, Kátai István. Szép győzelem volt. Sérült: Kátai Krisztián.

RÁCKEVE-TURA	1:0
---------------------	------------

Csapatmunka, sajnos nem mindenkinek. Szegény embert az ág is húzza. A tartalékosan felálló csapatunk egyenlithetne, és idegenben elért döntetlennel jöhetne haza, ha Szénási Dezső a 11-est nem a kapu fölé rúgja.

TURA-VERESEGYHÁZ	6:3
-------------------------	------------

A győzelemre csak Matos Tamás fegyelmezetlensége, játékevetővel szembeni tiszteletlensége vet árnyékot. Kiállítás miatt 10 játékos fejezi be a mérkőzést, a kiállítás eredménye 2 mérkőzésről való eltiltás. Gólszerzők: Diós Dániel (2), Gólya István (2), Matos Tamás, Szénási Dezső.

TÖKÖL-TURA	2:1
-------------------	------------

Erősen tartalékos csapattal léptek pályára a fiatalok. Diós Gábor egyetemi gólyatáborban, Matos eltiltva, Kátai Krisztián és Liszkai sérültek. A csapat 2:1 arányú vereséget szenvedett. Gólszerző: Basa Bálint.

TURA-LIGET SE (IKLAD)	4:0
------------------------------	------------

Még mindig tartalékosan, de bizonyítási vágygal - "így is sikerülne kell" - 4:0 arányú győzelem született. Gólok: Gólya István (3), Szénási Dezső.

Az 5. forduló után **6. hely**, 19 gólt lőttünk és 8 gólt kaptunk.

Házi góllövő lista:

GÓLYA ISTVÁN	9 gólos
SZÉNÁSI DEZSŐ	4 gólos
MATOS TAMÁS	2 gólos
DIÓS DÁNIEL	2 gólos
KÁTAI ISTVÁN	1 gólos
BASA BÁLINT	1 gólos

ÖREGFIÚK: A bajnokság első 2 fordulóját vették sikerrel.

TURA-PÉCEL	3:1
MOGYORÓD-TURA	1:3

6 pont, 6 lőtt és 2 kapott gól.

Horák Mária

LABDARÚGÁS

Hagyományörző cigánymeccs volt Turán

Tura, 2000. augusztus 14.

Tura-Jászfényszaru: 2:1 (1:1) Vezette: Gyenes. 500 néző. Gól: Szénási Dezső, Budai Attila ill. Horváth Zoltán. Jól szerepeltek: Farkas Béla, Kolompár József, Radics József, Budai Attila és Farkas kapus.

Turai rohamokkal kezdődött a több évtizedes hagyományokra visszatekintő két település közti presztízsmeccs. Ifj. Szénási Tibor óriási lendülettel kezdve már az első negyedórán megpecsételhette volna a vendégek sorát. A sok kihagyott helyzet azonban a futball örök törvényét igazolva megbosszulta magát.

A 25. percben az amúgy kevés vendéghelyzet góllá érett. Ezt Budai kapufája, majd Szénási lövése követte, amit a kapus bravúrral hátrítani tudott.

A 32. perc a hazaiak egyenlítő gólját hozta. A kapu előtti tumultusban Szénási Dezső eszmélt a leghamarabb, és közelről betalált.

A második féldő is turai offenzívákkal indult. Ebben a játékrészben is sok hazai helyzet maradt ki, egészen a 74. percig. Ekkor ugyanis Radics József gyönyörű átadását Budai elemi erővel - a kapufát is bevonva a játékba - a jobb alsó sarokba bombázta. Utoljára Tardellit láthattuk így gólnak örülni 1982-ben a VB döntőjében.

A közönség is nagyon hálás volt ezért a győzelemért, hiszen - mint azt a fentiekben már említettem - cigány-presztízsmeccs volt búcsú hétfőjén.

Aki látta, még sokáig emlékezni fog erre a sportszerű, csodálatos mérkőzésre és győzelemre, amit az öltözőben Budai Attila kórházban fekvő nagyapja tiszteletére ajánlott fel.

(kis)

A magyarországi gyakorlat szerint, rövid és hosszú magánhangzók között nem teszünk különbséget!

Július-augusztus havi megfejtésünk:

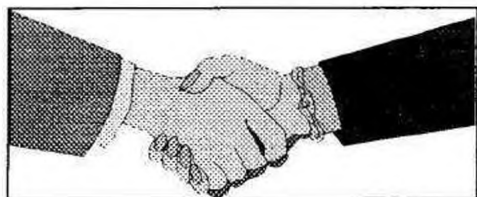
PASSUTH LÁSZLÓ;

CURT;

PARÁZS SZIVEM NEM NYUGSZIK,
ÉGETI MELLEME.

Nyertes: DIÓS JÓZSEFNÉ (Tura).

Nyereménye egy 500 Ft-os Galga ÁFÉSZ vásárlási utalvány. Gratulálunk!

Szarvas László rovata

FEJTŐRŐ

150 éve született

1	2	3	4	5	6	7	8
8							C
9					10		
11		12	12	14			
15				16	17		
18			19		20		
21	22			23	24		
25			26		27	28	
29	30	31		32			
A							

1850. szeptember 8-án született az a színésznő, akinek nevét a függőleges 25., állandó jelzőjét a vízszintes 1. sorban fejtheti meg az olvasó.

A megfejtéseket a Bartók Béla Művelődési Házba (2194 Tura, Bartók tér 3.) várjuk szeptember 25-ig.

VÍZSZINTES 8. Pogácsa jelzője lehet. 9. Dalmü. 10. Baszk terrorszervezet. 11. Hírügynökségünk. 13. ...lektuális = szellemi. 15. A történelem is ez. 16. Vágóeszköz. 18. Becézett női név. 20. Szövetmért. 21. Német repülőgépek által lebombázott falu a spanyol polgárháború idején: Picasso híres festményének címe is (ki-ejtés szerint). 25. Budapesti Nemzetközi Vásár. 26. Déli-gyümölcs. 29. Háziállat. 31. Tályog.

FÜGGŐLEGES 1. Nukleusz. 2. Nyolcadik bolygó. 3. Belső szerv. 4. Vesz a tálból. 5. Összeviassa zár (!) 6. Állatot ellát. 7. Hurka vagy kolbász anyaga (turai tájszólásban). 12. Ljubomir Georgiev (1913 -): bolgár matematikus, az MTA tagja. 14. Direkttermő szőlő. 17. Részben olvad (!) 19. Jézus (röv.) másképpen. 22. A könyökén jön ki. 23. Nátrium. 24. Olasz gk-jel. 26. Kórházi osztály. 27. Feleség (tréfásan). 28. Zavaros láz (!) 30. Csapadék. 31. Magas növény. 32. Q.

ANYAKÖNYVI ADATOK

SZÜLETÉS:

Sipos Barnabás
Varga Dominik

HÁZASSÁGKÖTÉS:

Bozó Antal - Tóth Marianna
Buzás Csaba - Vadászi Antónia
Juhász Zoltán - Nagy-Szűcs Anikó
Káta Csaba - Káta Timea
Kókai Zsolt - Gölya Erzsébet
Köles József - Hidasi Rita
Szabó Sándor - Biró Henriett
Tamás Zoltán - Pintér Livia

HALÁLOZÁS:

Doman Bertalan
Gölya Istvánné
Kókai Sándor
Maczkó Istvánné
Tóth-Antal János
Tóth-Antal Mihály
Vidák Ernőné

Előző számunkban
sajnálatos adminisztrációs hiba miatt
elírás történt a HALÁLOZÁS rovatban.
Nem Meleg Istvánné és Nyikos Istvánné, hanem
MELEG ISTVAN és NYIKOS ISTVAN
voltak az elhunytak.
A gyászoló hozzátartozók hoecsánátat kérjük!

TURA TÖRTÉNETE I-II.

MONOGRÁFIA MEGVÁSÁROLHATÓ
a NAGYKÖZSÉGI KÖNYVTÁRBAN,
a TURAI TAKARÉKSZÖVETKEZETBEN és a
LIBRA KÖNYVESBOLTBAN (Dózsa Gy. út)
3.000,- Ft-ért.

TURA.HU c. DOKUMENTUMFILM
Kovács László rendezésében videokazettán
MEGRENDELHETŐ a
BARTÓK BÉLA MŰVELŐDÉSI HÁZBAN
1.500,- Ft-ért.

A TURAI HÍRLAP VÁSÁRLÁSI HELYEI:

Könyvtár, Posta, Polo Üzletház (Átsné), Takarékszövetkezet,
Éliás Zoltán (Petőfi tér 7.), Sláger ABC (Zsámboki út),
Napsugár Élelmiszerüzlet (Régi Vásártér 15.),
Zágoni Market (Táncsics M. út 45.),
Baranyi & Fiai Kft. „Élelmiszerbolt” (Zsámboki út 35.),
Gauga ÁFÉSZ 304. sz. ABC (Rákóczi út 26.),
Csilla Fotó (Kossuth L. út 4.), Népbolt (Szent István út),
Kati Virágbolt (Zsámboki út),
Gödör Hús & Vegyeskereskedés (Bajcsy-Zs. út 2.),
Adria Étterem (Vácszentlászlói út 14/b)
Samu Gazda Mezőgazd. Boltja (Szent István út),
Kastély Mini Bolt (Park utca)

TÁJÉKOZTATÓ TÜDŐSZŰRÉS RŐL

A Turára kihelyezett tüdőszűrésről
IGAZOLATLANUL TÁVOLMARADOTTAK

az alábbi helyen vehetik igénybe

a vizsgálatot:

GALGAHÉVÍZ

POLGÁRMESTERI HIVATAL,

2000. SZEPTEMBER 22-től

OKTÓBER 9-ig

a következő rendben:

HÉTFŐ, SZERDA: 12-18 óráig

KEDD, CSÜTÖRTÖK, PÉNTEK:

08-14 óráig

A turai tüdőszűrés számszerű eredményei:

Szűrésre kötelezettek:	6600 fő
Megjelentek:	4548 fő
Igazoltan (lelettel) távolmaradottak:	137 fő
Egyéb igazoltak: (terhes, katona, beteg):	481 fő
Igazolatlanul távolmaradottak:	1434 fő

TURAI HÍRLAP - közeleti havilap

Kiadja: Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatala
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Felelős szerkesztő: Tordai László
Szerkesztőségi tagok: Sara Gábor, Seres Tünde, Takács Pál
10. évfolyam 9. szám - Nytsz.: B/BHF/567/P/91.
Levél cím: Polgármesteri Hivatal 2194. Tura, Petőfi tér 1.
Bartók Béla Művelődési Ház 2194. Tura, Bartók tér 3.
Készült: 750 példányban a RO-LA Kft. Nyomdaüzemében Valkón
Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor